

PŠIS 2013

Staženo z www.kniška.eu

Stanovisko MMR, MPO a ÚNMZ

Staženo z www.kniška.eu

Ročník 2013

Věstník

ÚŘADU PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII
A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ

ČÍSLO 1

Zveřejněno dne 8. ledna 2013

OBSAH:

ČÁSTA – OZNÁMENÍ

Strana:

ÚNMZ č. 01/13

o platnosti norem při navrhování, povolování a zřizování ochrany před bleskem na stavbách

2

OZNÁMENÍ č. 01/13

**Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
o platnosti norem při navrhování, povolování a zřizování ochrany před bleskem
na stavbách**

**Společné stanovisko Odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj ČR,
Odboru technické harmonizace a ochrany spotřebitele Ministerstva průmyslu a
obchodu ČR**

a Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, definuje v § 4 českou technickou normu jako dokument schválený pověřenou právní osobou pro opakované nebo stálé použití vytvořený podle tohoto zákona a označený písemným označením ČSN, jehož vydání bylo oznámeno ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, a dále stanoví, že česká technická norma není obecně závazná. Česká technická norma se stává harmonizovanou českou technickou normou, přejímá-li plně požadavky stanovené evropskou normou nebo harmonizačním dokumentem, které uznaly orgány evropského společenství jako harmonizovanou evropskou normu nebo evropskou normu, která byla jako harmonizovaná evropská norma stanovena v souladu s právem Evropských společenství společnou dohodou notifikovaných osob.

Z toho vyplývá, že ČSN nejsou považovány za právní předpisy a není stanovena obecná povinnost jejich dodržování. Taková povinnost však může vyplynout z jiného právního aktu, např. odkazem na ČSN v právním předpisu.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), stanoví v § 169 odst. 1 právnickým osobám, fyzickým osobám a příslušným orgánům veřejné správy povinnost respektovat při územně plánovací a projektové činnosti, při povolování, provádění, užívání a odstraňování staveb obecné požadavky na výstavbu stanovené prováděcími právními předpisy. Obecné požadavky na výstavbu jsou definovány v § 2 odst. 2 písm. e) stavebního zákona. Mezi obecné požadavky na výstavbu, které náleží do působnosti ministerstva pro místní rozvoj, patří mimo jiné i vyhláška o technických požadavcích na stavby.

V souladu s ustanovením § 159 odst. 2 stavebního zákona projektant odpovídá za správnost, celistvost, úplnost a bezpečnost stavby provedené podle jím zpracované projektové dokumentace a proveditelnost stavby podle této dokumentace, jakož i za technickou a ekonomickou úroveň projektu technologického zařízení, včetně vlivu na životní prostředí. Je povinen dbát právních předpisů a obecných požadavků na výstavbu vztahujících se ke konkrétnímu stavebnímu záměru. Statické, popřípadě jiné výpočty musí být vypracovány tak, aby byly kontrolovatelné. Není-li projektant způsobilý některou část projektové dokumentace zpracovat sám, je povinen k jejímu zpracování přizvat osobu s oprávněním pro příslušný obor nebo specializaci, která odpovídá za jí zpracovaný návrh. Odpovědnost projektanta za projektovou dokumentaci stavby jako celku tím není dotčena.

Tímto ustanovením je zdůrazněna i povinnost respektovat při projektové činnosti obecné požadavky na výstavbu stanovené vyhláškou č. 268/2009 Sb. V § 3 je mimo jiné definován pojem „normová hodnota“, kterým se rozumí konkrétní technický požadavek, zejména limitní hodnota, návrhová metoda, národně stanovené parametry, technické vlastnosti stavebních konstrukcí a technických zařízení, obsažený v příslušné české technické normě, jehož dodržení se považuje za splnění požadavků konkrétního ustanovení vyhlášky. Z uvedené koncepce je zřejmé že, důkazním prostředkem pro splnění požadavku vyhlášky je příslušná česká technická norma.

Stanovisko k ochraně před bleskem

V ustanovení § 36 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 268/2009 Sb., je stanoven požadavek zřídit ochranu před bleskem pro specifikované případy uvedené pod písmeny a) až f), pro které musí být proveden výpočet řízení rizika podle normových hodnot k výběru nejvhodnějších ochranných opatření stavby. Jedná se o normy z řady ČSN EN 62 305-1 až 4. Technický požadavek definovaný vyhláškou bude tedy splněn, budou-li splněny požadavky tohoto souboru norem. V souladu s ustanovením § 55 odst. 2 vyhlášky o technických požadavcích na stavby se však připouští, aby odkazy na normové hodnoty měly indikativní charakter a nebránily inovacím v případě lepšího řešení. Jiné postupy, odchylky od norem jsou přípustné, pokud se prokáže, že navrženým řešením bude dosaženo alespoň stejných nebo lepších technických parametrů, jako kdyby se postupovalo podle české technické normy.

Na základě stanoviska subkomise „Ochrana před bleskem“ při Technické normalizační komisi 97 ze dne 27. 7. 2012, které vychází z dokumentů CENELEC BT136/ DG8043/DC, March 2010; CIGRE C4 COLLOQUIUM, May 2010; WG C4.405, October 2011 není dosaženo francouzskou národní normou NF C 17-102, potažmo slovenskou technickou normou STN 34 1391 stejných nebo vyšších technických parametrů, jako kdyby se postupovalo dle českých technických norem ČSN EN 62305-1 až 4.

Vzhledem k výše uvedenému upozorňujeme, že národní francouzská a slovenská norma nebyly převzaty do soustavy ČSN, nejsou harmonizovanými normami a nelze je v případě odkazu na normové hodnoty používat pro účely vyhlášky č. 268/2009 Sb.

Pro posuzování hromosvodu se nepoužije zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. Po dokončení montáže komponentů je hromosvod dle vyhlášky č. 73/2010 Sb., o stanovení vyhrazených elektrických technických zařízení, jejich zařazení do tříd a skupin a o bližších podmínkách jejich bezpečnosti, vyhrazeným technickým zařízením.

V Praze dne 8. 11. 2012

Za MMR Ing. Marcela **Pavlová** v. r., ředitelka odboru stavebního řádu

Za MPO Ing. Ivana **Kocová**, Ph.D. v. r., ředitelka odboru technické harmonizace a ochrany spotřebitele

Za ÚNMZ Ing. Milan **Holeček** v. r., předseda

Změny mezi Ed.1 a Ed.2

ČSN EN 62305-1,2,3,4

Staženo z www.kniška.eu

ČSN EN 62305 Část 1 – všechny důležité základní parametry, jako je vrcholová hodnota pro jednotlivé hladiny ochrany před bleskem, poloměr valivé bleskové koule, tabulka oteplení vodičů... zůstaly zachovány.

Drobné změny jsou v Tabulce 5 (v ed. 1 Tabulka 7) - Pravděpodobnosti pro mezní parametry bleskového proudu. Hodnoty se mění v řádu setin (pouze zpřesňování údajů – nepodstatná změna).

Přibyly informace o záporných bleskových impulzech, účincích rázové vlny na telekomunikační vedení.

parametr	LPL I	LPL II	LPL III	LPL IV
první krátký výboj				
max.vrcholový proud [kA]	200	150	100	100
náboj [C]	100	75	50	50
specifická energie [MJ/Ω]	10	5,6	2,5	2,5
čas [μs/μs]	10/350			
následný krátký výboj				
max.vrcholový proud [kA]	50	37,5	25	25
střední strmost [kA/μs]	200	150	100	100
čas [μs/μs]	0,25/100			
dlouhý výboj				
náboj [C]	200	150	100	100
čas [s]	0,5			
výboj (celkový)				
náboj [C]	300	225	150	150
minimální parametry				
min.vrcholový proud [kA]	3	5	10	16
pravděpodobnost výskytu blesku				
menší než maximum	99%	98%	97%→95%	97%→95%
větší než minimum	99%	97%	91%	84%
nezachycené [max./min.] ed.1	1% / 1%	2% / 3%	3% / 9%	3% / 16%
nezachycené [max./min.] ed.2	1% / 1%	2% / 3%	5% / 9%	5% / 16%
Celková účinnost ed.1/ed.2	98%	95%	88% / 86%	81% / 79%
Účinnost LPS	99%	97%	91%	84%
Účinnost SPM ed.1/ed.2	99%	98%	97% / 95%	97% / 95%

Zdroj: M.Kaucký Ochrana před bleskem po změnách ČSN EN 62305 LP Elektro 2012

Příloha „ZA“ (NORMATIVNÍ) přidaná do ed. 2.

Normativní odkazy na mezinárodní publikace a na jim příslušející evropské publikace

Následující citované dokumenty jsou nezbytné pro správné použití tohoto dokumentu. U datovaných citovaných dokumentů platí pouze citovaná vydání. U nedatovaných citovaných dokumentů platí poslední vydání dokumentu (včetně jakýchkoli změn).

POZNÁMKA Pokud byla mezinárodní publikace upravena společnou modifikací, vyznačenou pomocí (mod), používá se příslušná EN/HD.

Publikace	Rok	Název	EN/HD	Rok
IEC 62305-2	2010	Ochrana před bleskem -	EN 62305-2	2011
		Část 2: Řízení rizika		
IEC 62305-3	2010	Ochrana před bleskem -	EN 62305-3	2011
		Část 3: Hmotné škody na stavbách a ohrožení života		
IEC 62305-4	2010	Ochrana před bleskem -	EN 62305-4	2011
		Část 4: Elektrické a elektronické systémy ve stavbách		

ČSN EN 62305 Část 2

Změny proti předchozím normám

Změny tohoto druhého vydání ČSN EN 62305-2 oproti předchozímu vydání této normy jsou: vyhodnocení rizika u služeb spojených se stavbami je vyloučeno z rozsahu platnosti; uvažují se poranění živých bytostí způsobené úrazem elektřinou uvnitř stavby; přijatelné riziko ztráty kulturního dědictví je sníženo; uvažuje se rozšíření škody na okolní stavby nebo na okolí; vylepšené rovnice pro vyhodnocení; jsou poskytnuty tabulky k určení relativního rozsahu ztrát ve všech případech; úroveň impulzního výdržného napětí zařízení byla rozšířena k nižším hodnotám až k 1 kV.

Přijatelné riziko ztráty kulturního dědictví je sníženo z 10^{-3} na 10^{-4} . Uvažuje se rozšíření škody na okolní stavby nebo na okolí.

POZNÁMKA Z1 Pro snížení rizika mohou být použity také výstražné systémy bouřkové činnosti odpovídající EN 50536.

POZNÁMKA 1 V případech, ve kterých nemůže být riziko sníženo na přípustnou úroveň, ani když se uplatní ty nejúčinnější ochranné prostředky (tj. $P_B = 0,001$, $P_{SPD} = 0,001$), by se o tom měl informovat majitel. V těchto případech se doporučuje použít výstražný systém bouřkové činnosti.

POZNÁMKA 2 Jestliže ochranu před bleskem vyžaduje orgán s pravomocí nad stavbami s nebezpečím výbuchu, musí se uplatnit alespoň LPS třídy II. Výjimky týkající se použití hladiny ochrany před bleskem II může být dovolena, jestliže je technicky odůvodněna a schválena orgánem, který k tomu má pravomoc. Například použití hladiny ochrany před bleskem I je dovolena ve všech případech, zvláště pak tehdy, jestliže okolní prostředí nebo obsah stavby jsou výjimečně citlivé na účinky blesku. K tomu pravomocné orgány mohou dovolit systémy s hladinou ochrany před bleskem III tam, kde je bouřková činnost vzácná a/nebo kde to necitlivost obsahu stavby k účinkům blesku opravňuje.

POZNÁMKA 3 Jestliže poškození stavby v důsledku úderu blesku může zahrnovat také okolní stavby nebo životní prostředí (např. chemické nebo radioaktivní emise), mohou pravomocné orgány vyžadovat pro stavby doplňující ochranná opatření odpovídající příslušným zónám.

5.6 Ochranná opatření

Ochranná opatření jsou nasměrována na snížení rizika podle typu škody. Ochranná opatření budou považována za účinná, pouze když vyhoví požadavkům následujících příslušných norem:

EN 62305-3 pro ochranu před úrazem živých bytostí a hmotné škodě ve stavbách;

EN 62305-4 pro ochranu proti poruše elektrických a elektronických systémů;

Poznámka autorů: z toho vyplývá, že použití IEC 62305-2 pro jiné účely je zbytečné a nelze se na tuto část IEC odvolávat (není možné zpracovat analýzu rizika pro využití jiného systému ochrany před bleskem, než je uveden v IEC 62305)..

ČSN EN 62305 Část 3

Změny proti předchozí normě

Oproti předchozí normě ČSN EN 62305-3:2006 obsahuje tato norma důležité technické změny:

O minimálních tloušťkách kovových desek nebo trubek uvedených v tabulce 3 pro jímací soustavy se nepředpokládá, že by byly schopny chránit před problémem horkých míst; jako materiál vhodný pro LPS byla zavedena ocel s elektricky nanesenou mědí; některé průřezy vodičů LPS byly mírně upraveny; pro účely pospojování jsou oddělovací jiskřiště použita pro kovové prvky a SPD pro vnitřní systémy; pro vyhodnocení oddělovacích vzdáleností byly zavedeny dvě metody – zjednodušená a podrobná; ve stavbě se uvažuje také ochrana před poraněními živých bytostí v důsledku elektrického úrazu; zdokonalená informace pro případy staveb s rizikem výbuchu.

5.2.5 Náhodné součásti

POZNÁMKA 1 Jestliže mohou vzniknout pochybnosti ohledně horkých míst nebo vznícení, musí se ověřit, zda oteplení vnitřního povrchu v místě úderu nebude nebezpečné. Otázky horkého povrchu nebo nebezpečí vznícení se nemusí brát v úvahu, jestliže kovová krytina je umístěna uvnitř LPZ_B nebo vyšším LPZ.

Poznámka autorů: zjišťování oteplení vnitřního povrchu kovové nádrže nebo potrubí bude značně problematické a složité. Instalace jímací tyče s dostatečným ochranným prostorem se nabízí jako podstatně levnější (a bezpečnější) varianta.

Tabulka 6 – snížení průměru jímacích tyčí ze 16 mm na 15 mm.
Nepodstatná změna.

Tabulka 7 – ani v ed. 2 nedošlo ke změně minimálních rozměrů zemnicích desek – tedy 500 x 500 mm. Pozor na min. průřez profilových zemnicích tyčí, který je 290 mm².

Staženo z www.krijiska.eu

6.3 Elektrická izolace vnějšího LPS

Bod 6.3 (výpočet s) byl rozšířen o 6.3.1 Všeobecně, 6.3.2 Zjednodušený přístup a 6.3.3 Podrobný přístup.

Poznámka autorů: Koeficienty k_c nastavené v tabulce 12 doporučujeme používat pro jednoduché menší objekty (2 až 4 svody, nijak složitá jímací soustava na střeše). Pro zobecnění na všechny typy objektů (zejména rozsáhlé haly) vychází dostatečné vzdálenosti v ploše střechy až o desítky procent vyšší, než při podrobném výpočtu (resp. za použití výpočetního programu).

8 Opatření na ochranu živých bytostí před úrazem dotykovým a krokovým napětím

8.1 Opatření na ochranu před dotykovými napětími

Změny:

- b) je použita soustava alespoň 10 svodů vyhovujících požadavku 5.3.5;*
- c) rezistivita povrchové vrstvy půdy v okruhu do 3 m od svodu není menší než 100 kW.*

Poznámka autorů: soustava alespoň deseti svodů by měla být blíže vysvětlena. Příkladem může být odvození velikosti bleskového proudu tekoucího „rohovým“ svodem při úderu blesku právě do rohu budovy z výpočtu dostatečné vzdálenosti „s“. Až 50% celkového proudu může téct právě tímto jedním svodem! (Stejně jako u budovy se dvěma svody).

8.2 Opatření na ochranu před krokovými napětími

Dtto, u odrážky „b)“ je dokonce uvedeno „soustava 10 náhodných svodů“.

Příloha C (informativní)

Odhad dostatečné vzdálenosti s

POZNÁMKA 2 Informace této přílohy C se uplatňuje pro veškerá uspořádání zemničů typu B a pro ta uspořádání zemničů typu A, pokud se zemní odpor sousedních zemničů neliší vzájemně tak, že je vícenásobkem 2 sousedního zemniče. Pokud se zemní odpor jednotlivých zemničů liší tak, že je více než násobkem 2 sousedního zemniče, je třeba počítat s $k_c = 1$.

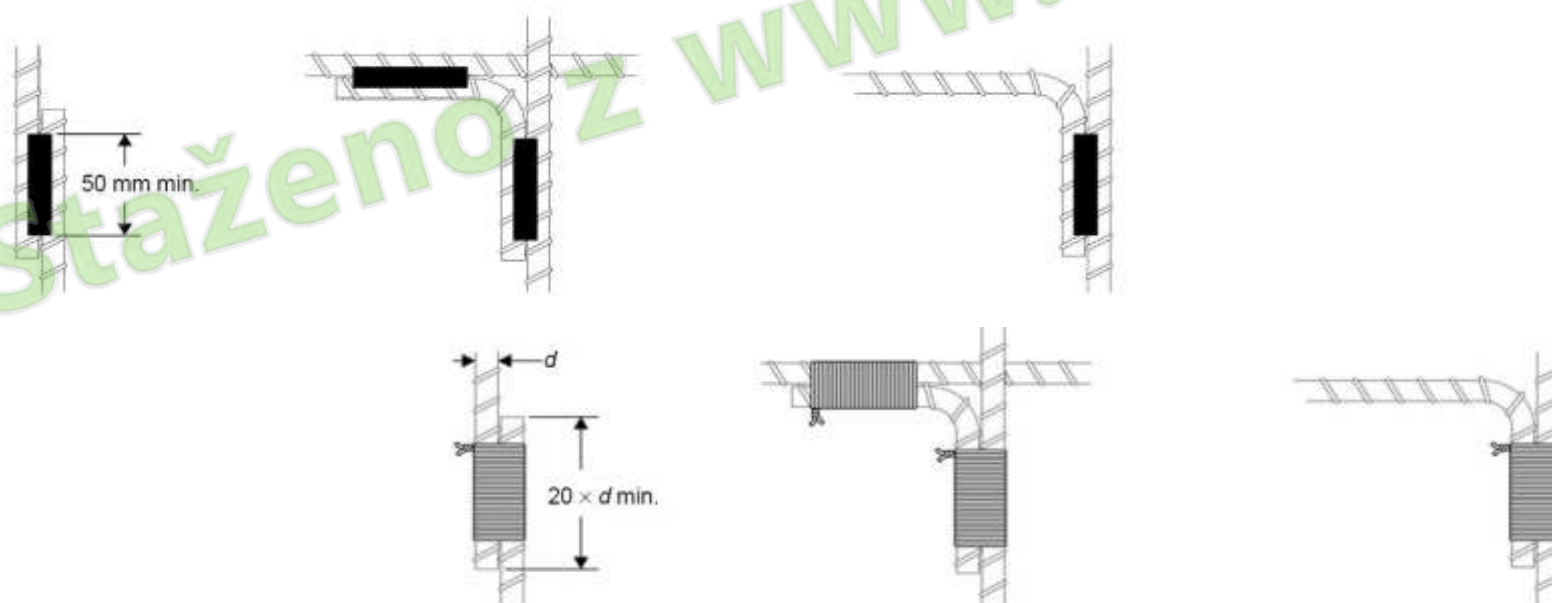
POZNÁMKA 1 Rovnice pro k_c je hrubým odhadem pro stavby tvaru krychle a pro $n \geq 4$. O hodnotách h a c se předpokládá, že jsou v rozmezí od 3 m do 20 m.

E.4.3 Stavby ze železobetonu

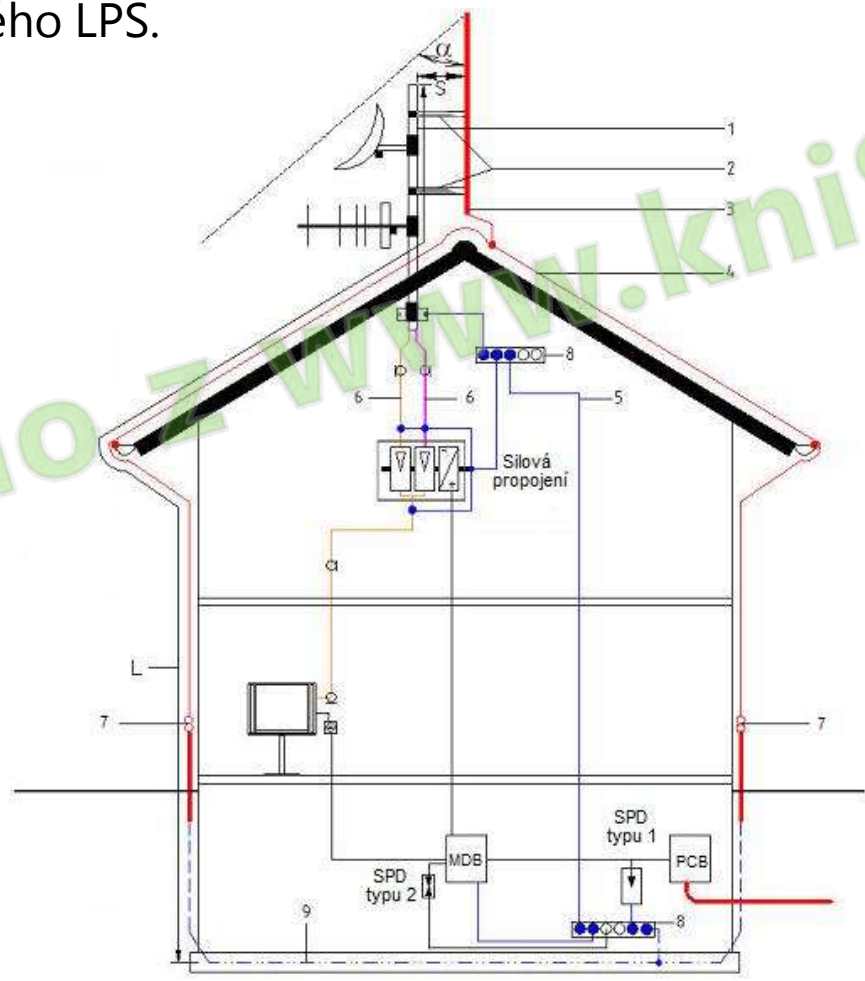
E.4.3.3 Svařování nebo svorkování ocelových armovaných prutů

Délka svaru zvětšená ze 30 mm na 50 mm

Na druhou stranu přibyly vázané spoje jako vhodné pro bleskový proud (???)

Oproti edici 1 nalezneme v edici 2 typickou ukázkou ochrany antény metodou izolovaného LPS.

E.5.3.3 Počet svodů neizolovaného (neoddáleného) LPS

Jak je stanoveno v 5.3.3, svody by měly být instalovány na každém vyčnívajícím rohu stavby, kde je to možné. Vyčnívajícím rohem stavby však nevyžaduje, aby na něm byl umístěn svod, jestliže vzdálenost mezi tímto rohem a nejbližším svodem vyhovuje těmto podmínkám:

vzdálenost k oběma nejbližším svodům je menší nebo rovna polovině vzdálenosti podle tabulky 4 nebo

vzdálenost k jednomu nejbližšímu svodu je menší nebo rovna čtvrtině vzdálenosti podle tabulky 4.

Vnitřní rohy (kouty) se nemusí uvažovat.

Co norma říká o skrytých svodech?

5.3.4 Provedení

je-li stěna z nehořlavého materiálu, smí se svody umísťovat na stěnu nebo do ní;

Z edice 1

E.5.3.4.3 Izolované (oddálené) svody

Nemohou-li být z architektonického hlediska svody namontovány na povrchu, měly by být instalovány v otevřených zářezích zdiva. V takových případech musí být obzvláště dodržena dostatečná vzdálenost mezi svodem a jakoukoli vodivou částí uvnitř stavby, která je uvedena v 6.3.

Tento článek byl zrušen bez náhrady. Více informací, než je uvedeno v 5.3.4, nenajdeme (pomineme rozsáhlé informace o využití armování a vkládání drátů do armovaných budov, to je zcela jiný případ).

ČSN 62 305 Část 4

Změny proti předchozím normám

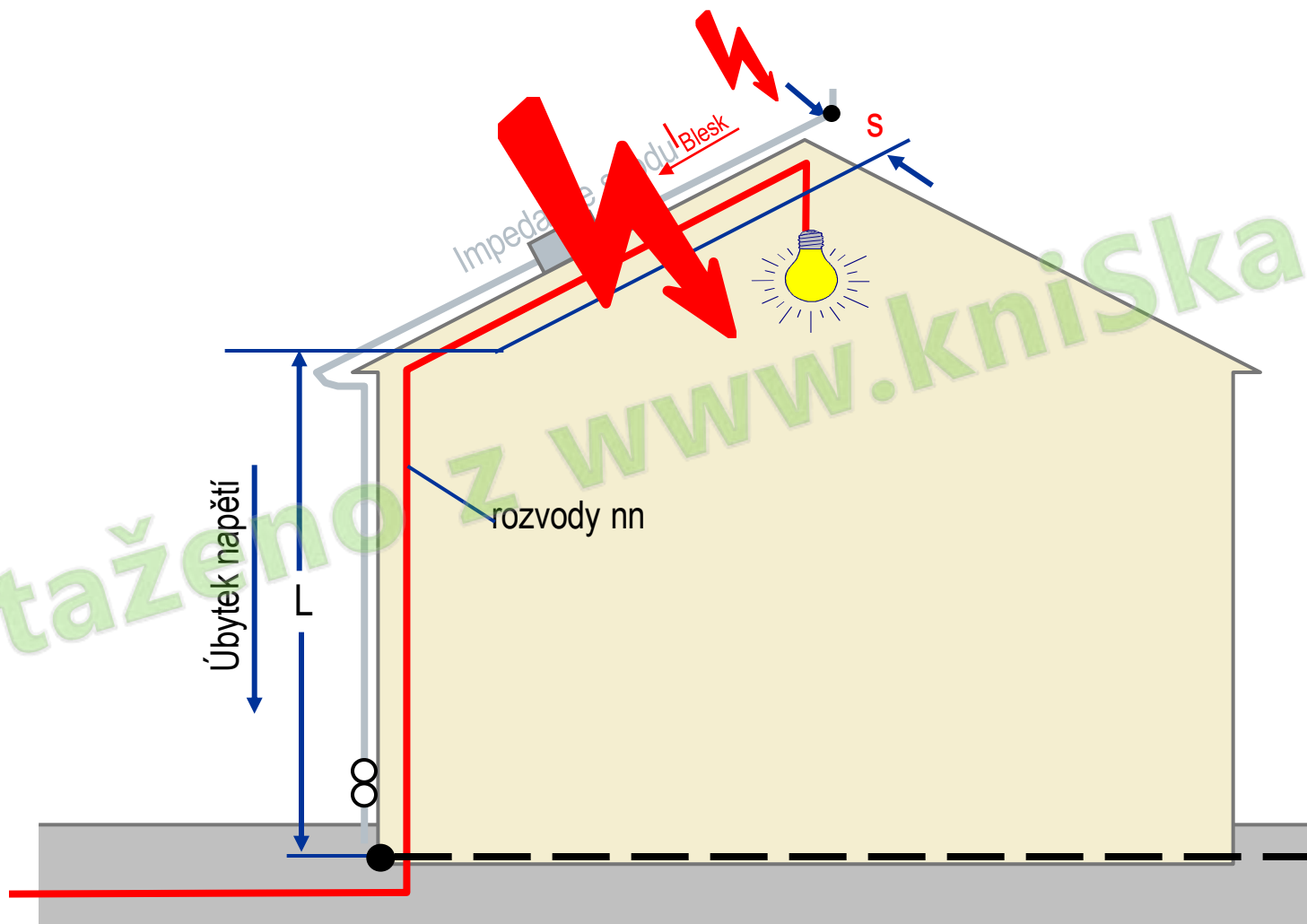
Oproti předchozí normě ČSN EN 62305-4:2006 obsahuje tato norma důležité technické změny: Oddělovací rozhraní jsou schopna snížit přepětí na vedeních, která vstupují do stavby; minimální průřezy pro součásti pospojování jsou mírně změněny; první záporný impulzní proud je zaveden pro účely výpočtu jako zdroj poškození vnitřních systémů, které je způsobeno elektromagnetickým polem; výběr SPD s ohledem na napěťovou ochrannou úroveň je výhodnější vzít v potaz s ohledem na oscilační a induktivní jevy v obvodu proudu SPD; příloha C, která se zabývá koordinací SPD je založena a vrácena zpět SC 37A; v příloze D jsou uvedeny nové informace k činitelům, které je potřeba zohlednit při výběru SPD.

Přiblížení na menší než
dostatečnou vzdálenost

Staženo z www.kniška.eu

Dostatečná vzdálenost s Problematické uložení kovových vodičů

Lit.: In Anlehnung an DIN V VDE V 0185-3: 2002-11; HA4, Bild 28

Česká republika: Dům Vysočina

Autor: HZS Vysočina
A.Pivoňka

Česká republika: Dům Vysočina

**Autor: HZS Vysočina
A.Pivoňka**

Česká republika: Dům Vysočina

**Autor: HZS Vysočina
A.Pivoňka**

Česká republika: Dům Vysočina

Autor: HZS Vysočina
A. Pivoňka

Plechové střechy

Velmi časově a finančně nákladé zkomplikování ochrany před bleskem

Pokud střecha slouží jako jímač

Minimální tloušťka kovových oplechování nebo kovových potrubí jímacích soustav

Třída LPS	Materiál	Tloušťka t mm	Tloušťka t' mm
I až IV	Olovo		2
	Ocel (pozinkovaná)	4	0,5
	Titan	4	0,5
	Měď	5	0,5
	Hliník	7	0,65
	Zinek	-	0,7

t - zabrání propálení, přezhavení nebo zapálení

t' - jen pro kovové oplechování, není-li nutno zabránit propálení, přezhavení nebo zapálení

Ukázka uchycení na trapézovém plechu

Podpěry vedení pro střechy z trapézových plechů

Paralelní svorka

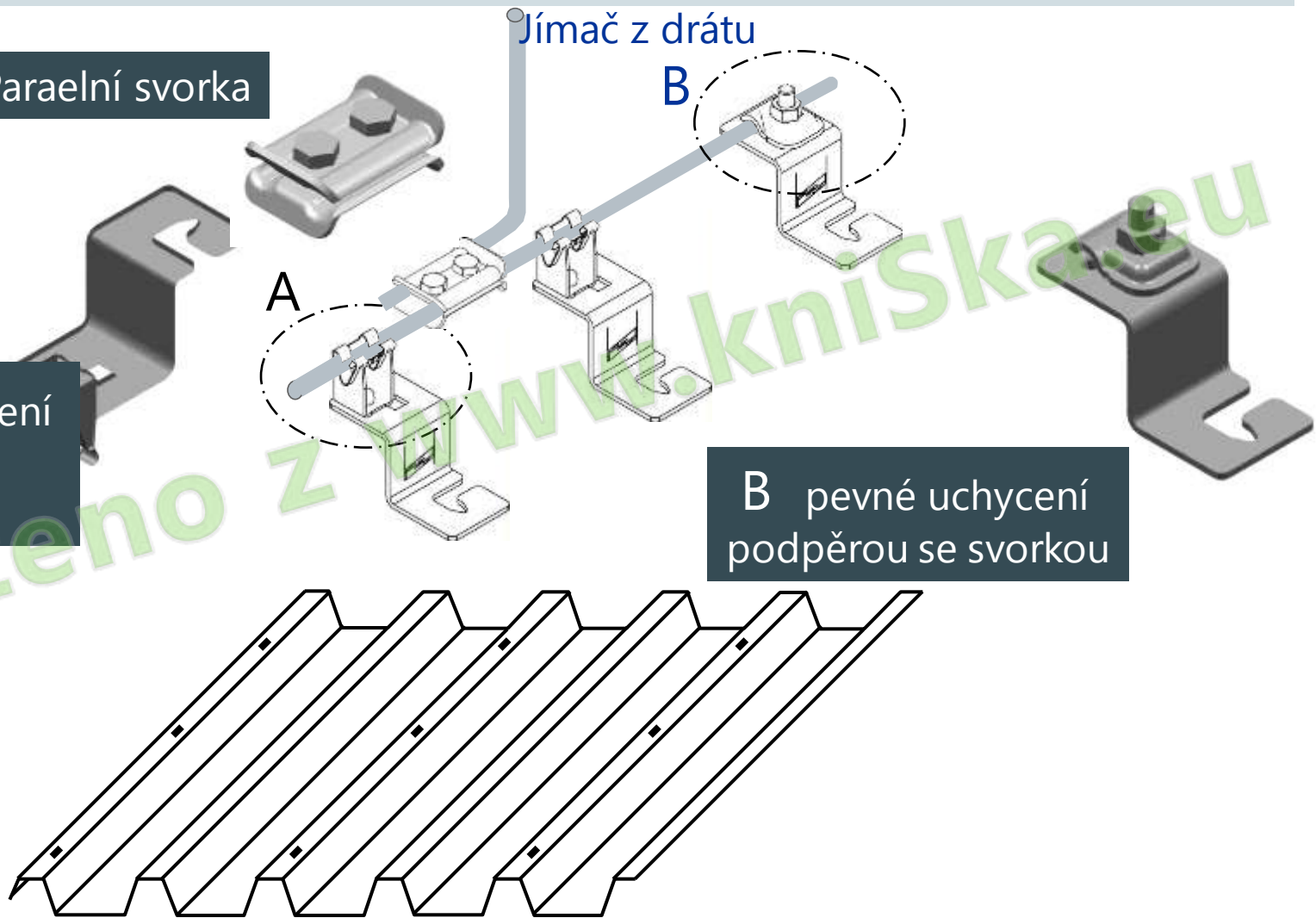
Jímač z drátu

B

A

A volné uchycení podpěrou DEHNgrip

B pevné uchycení podpěrou se svorkou

Příklad škody reálným bleskem 20,4 kA na oplechování

Detail A

Detail A

Vyhodnocení: BLIDS - SIEMENS Neumarkt i.d.OPf. 07.07.2001, 17:34 hod

I = 20400 A

Průpal plechu

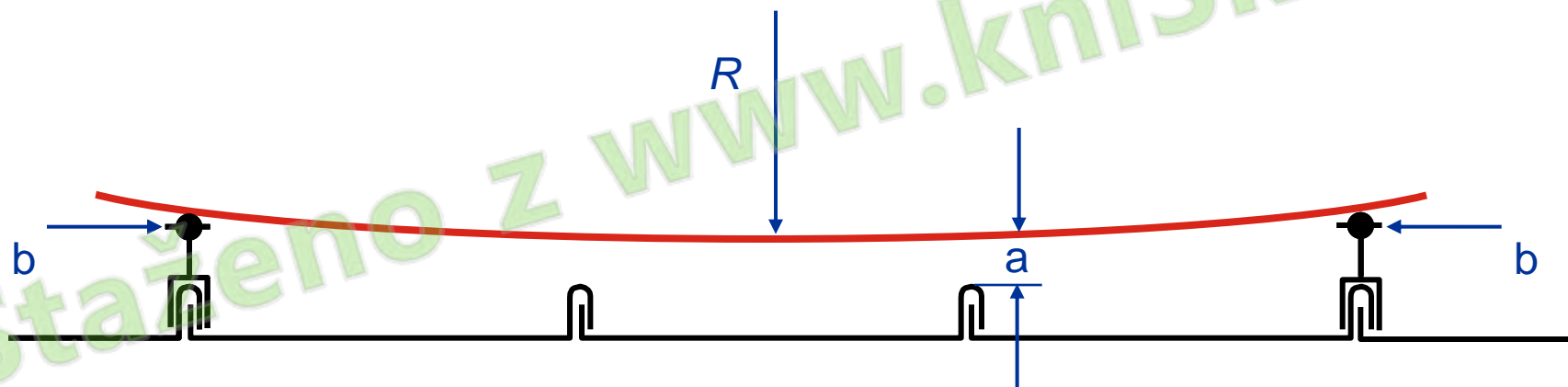
Ukázka uchycení na jednoduchém stojatém falci

Jímací soustava pro plechovou střechu

Dimenzování dodatečné jímací soustavy na plechové střeše, pokud má být zabráněno přímému úderu blesku do plechu. Jímací soustava musí být vodivě spojená s plechem.

- R Poloměr valivé koule dle hladiny ochrany před bleskem
- a Valivá koule se nesmí dotknout střechy
- b Jímací soustava

Lit.: ČSN EN 62305-3 Obrázek E.26 – Instalace jímací soustavy na střeše s vodivou krytinou, kde není dovoleno protavení krytiny

Ochrana plechové střechy před propálením

Plechová střecha s dodatečnou jímací soustavou

rozestup vedení	výška jímačů*
3 m	0,15 m
4 m	0,25 m
5 m	0,35 m
6 m	0,45 m

*doporučené hodnoty pro všechny LPS

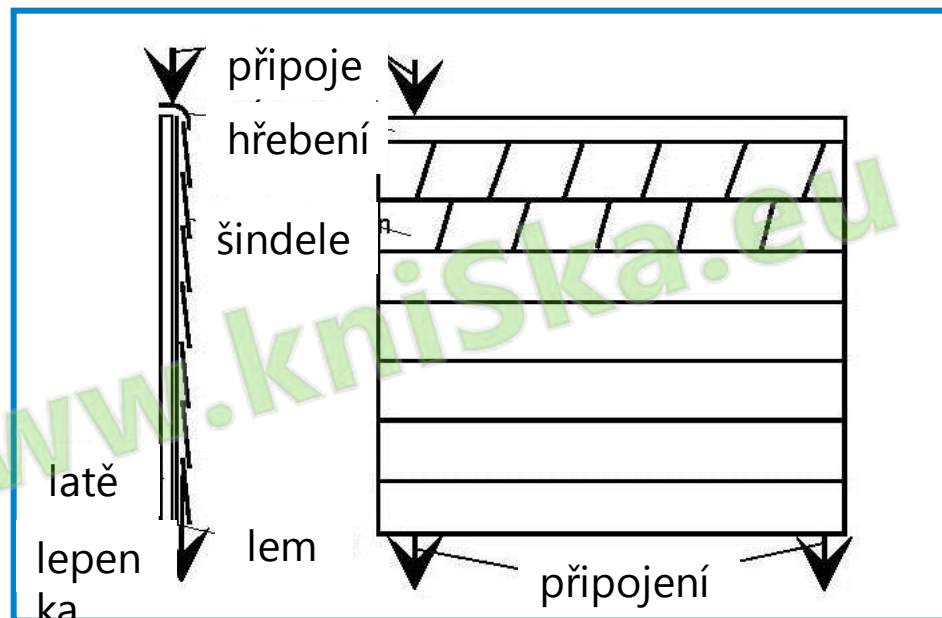
Valivá koule s odpovídajícím rádiusem

Jímací soustava vodivě propojená se střechou

Lit.: DIN EN 62305-3 (VDE 0185-305-3): 2006-10, Bild E.26

Rázová zkouška na kovové střeše složené z jednotlivých plechových šindelů.

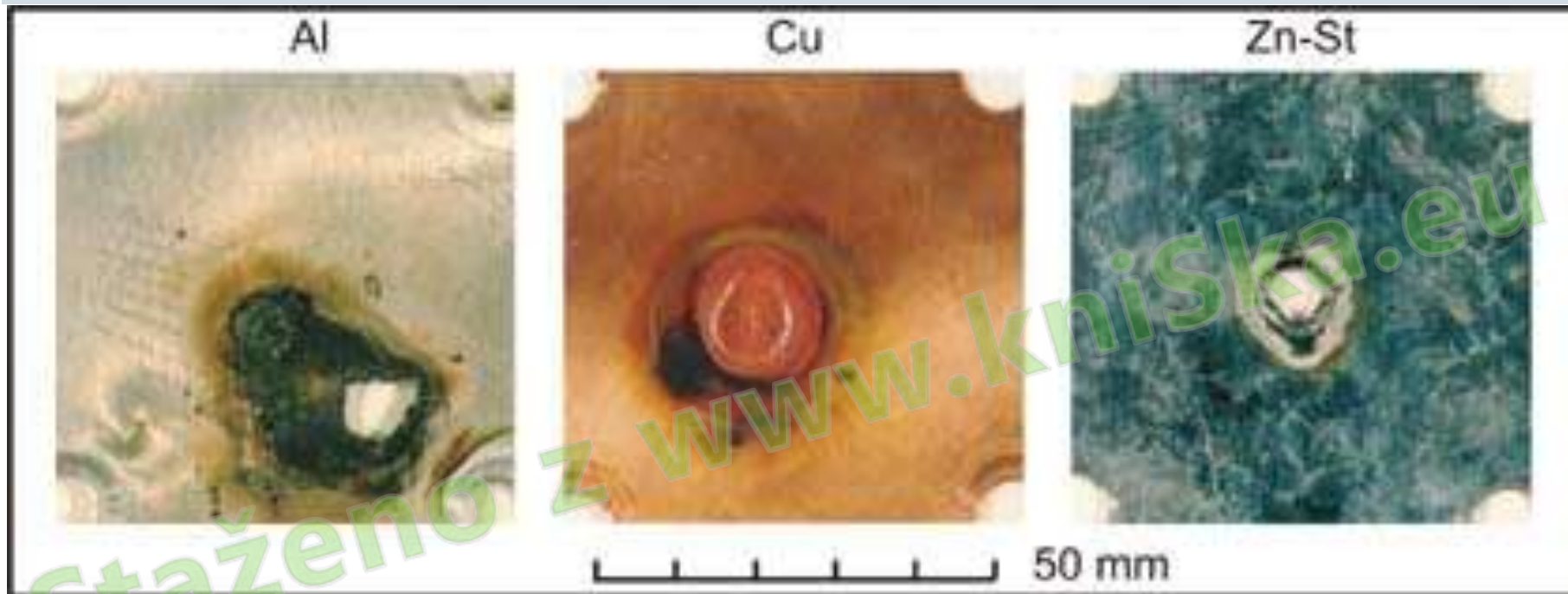
Jiskření na přechodech mezi jednotlivými šindely

Připojení zkoušeného pole na zkušební generátor.

Zkouška proudem 10,6 kA

Lit.: Brauner, G.; Pacher, W.; Pigler, F.: Blitzschutz durch Metalldächer. Elektrotechnik und Informationstechnik (e & i). Heft 7/8, 2004.

Laboratorní pokus na plechu, výsledek

Účinky impulsu (50 kA)
Následovaného dlouhým proudem (200 A / 500 ms)
Síla plechu 0,8 mm

Zdroj: TU Ilmenau, Institut für Elektrische Energie- und Hochspannungstechnik

Jímací soustava na plechové střeše

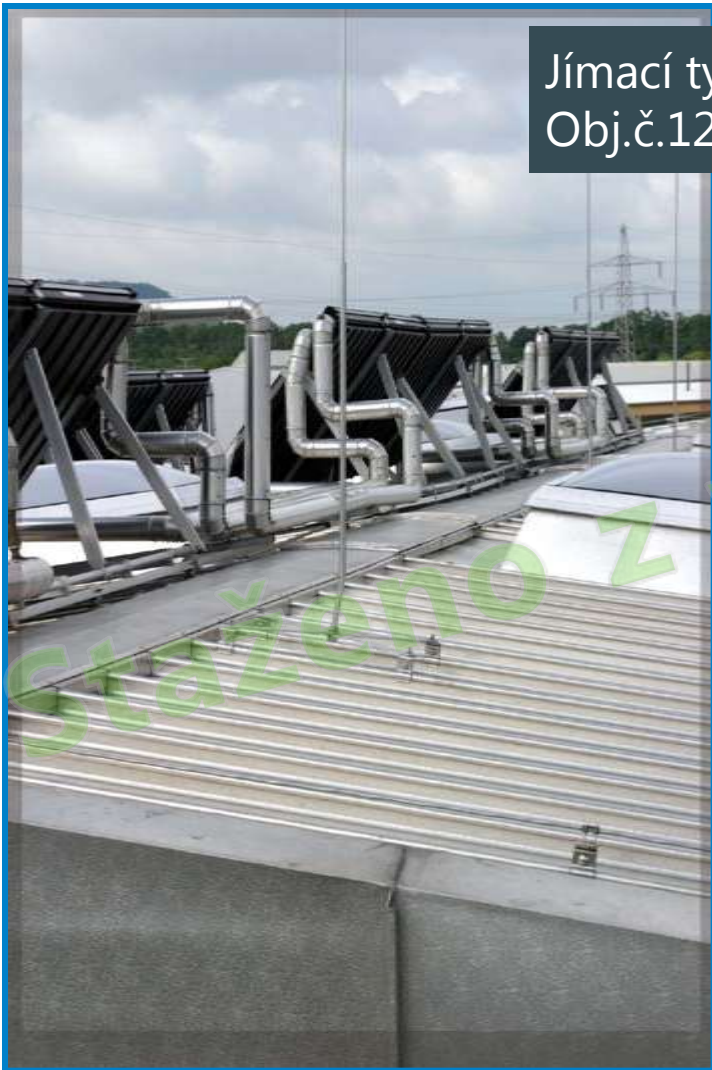
Jímací soustava na plechové střeše

Jímací tyč pro ochranu světlíku na hliníkové střeše

Jímací tyč pro plechové
Obj.č.123 021

Při použití čtyř svorek k uchycení
jímače je zaručena vodivost
pro bleskový proud

Jímací soustava na plechové střeše

Jímač z drátu

KS-svorka

Volné uchycení vodiče

Podpěra vodiče

Propojovací pásek

Propojovací lano

Připojení střechy

Polsko, dům s plechovou střechou zasažený bleskem

Zdroj: Błędny w wykonywaniu instalacji piorunochronnych. Zagrożenie pożarowe budynku

Mgr inż. Krzysztof Wincencik – Kraków (Polska) Członek Polskiego Komitetu Ochrony Odgromowej SEP (Stowarzyszenia Elektryków Polskich)

Polsko, dům s plechovou střechou zasažený bleskem

Zdroj: Błędny w wykonywaniu instalacji piorunochronnych. Zagrożenie pożarowe budynku

Mgr inż. Krzysztof Wincencik – Kraków (Polska) Członek Polskiego Komitetu Ochrony Odgromowej SEP (Stowarzyszenia Elektryków Polskich)

Polsko dům zasažený bleskem

Zdroj: Błedy w wykonywaniu instalacji piorunochronnych. Zagrożenie pożarowe budynku

Mgr inż. Krzysztof Wincencik – Kraków (Polska) Członek Polskiego Komitetu Ochrony Odgromowej SEP (Stowarzyszenia Elektryków Polskich)

Polsko dům zasažený bleskem

Zdroj: Błdy w wykonywaniu instalacji piorunochronnych. Zagrożenie pożarowe budynku

Mgr inż. Krzysztof Wincencik – Kraków (Polska) Członek Polskiego Komitetu Ochrony Odgromowej SEP (Stowarzyszenia Elektryków Polskich)

FVE na střeše

Izolovaná jímací soustava

Izolovaný hromosvod pro dům s fotovoltaickou aplikací

Detail

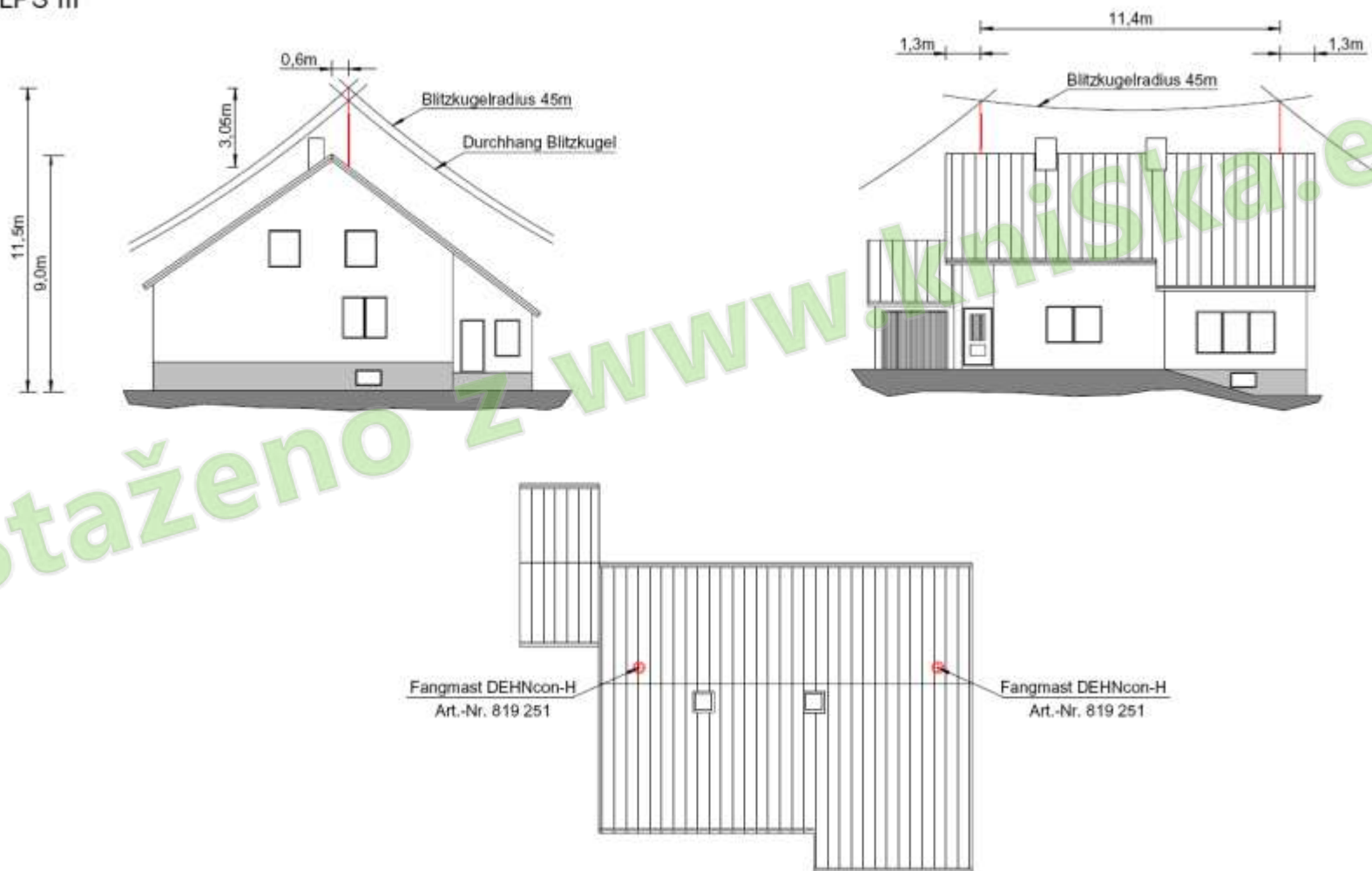
Celý dům se nachází v ochranném prostoru jímací soustavy za pomoci DEHNcon-H

Celkový pohled na konstrukci ochranného prostoru hromosvodu s komponenty HVI® - DEHNcon-H

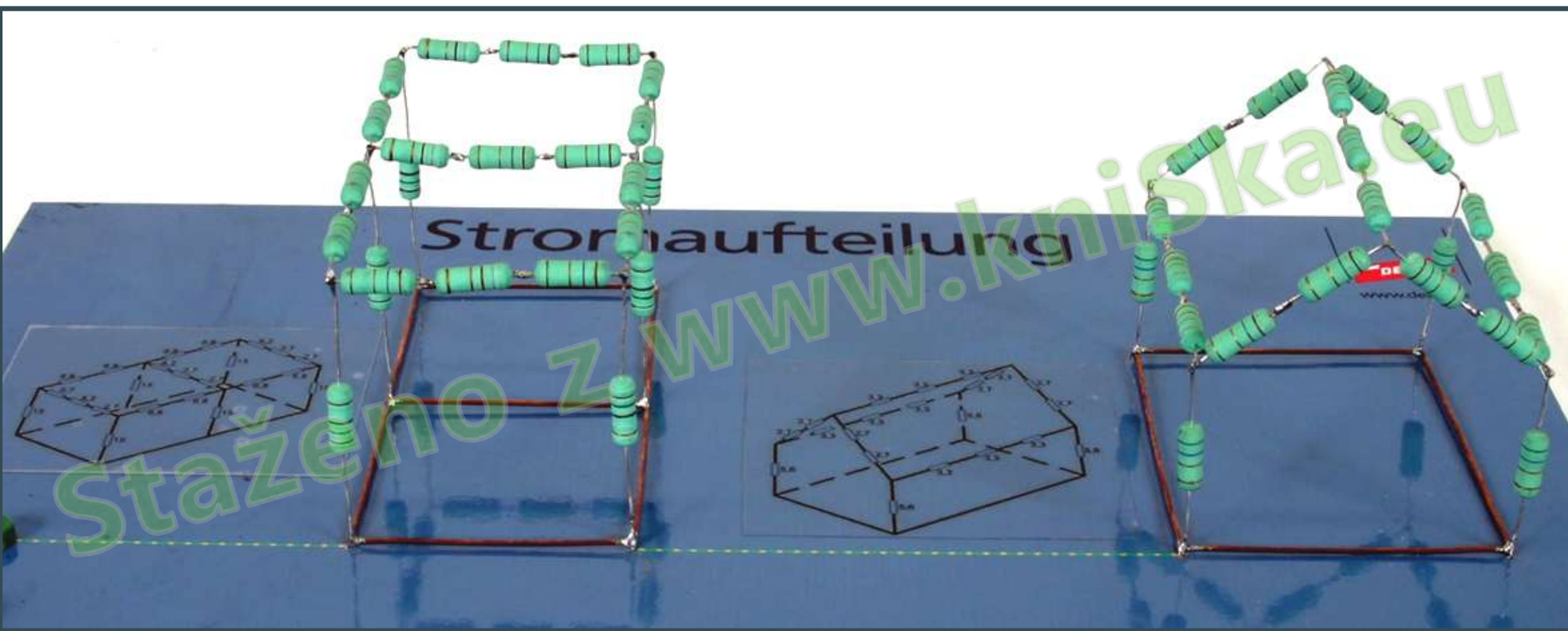

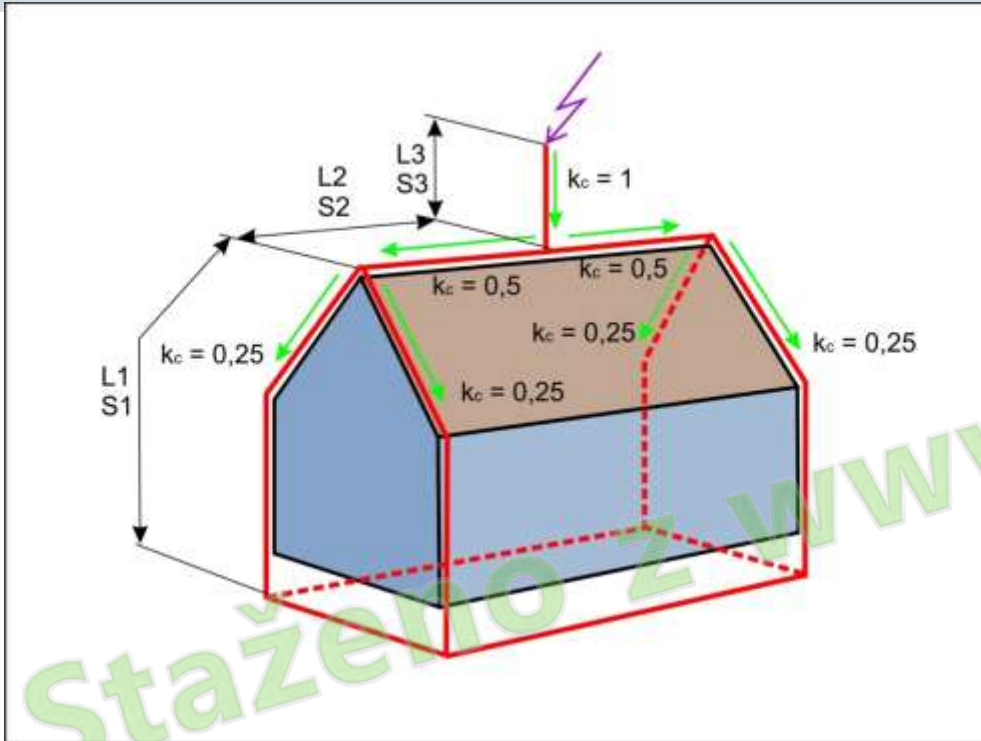
Schutzraumkonstruktion nach DIN EN 62305-3

LPS III

Náhradní model k určení rozdělení bleskového proudu

**UVAŽUJEME SE SYMETRICKÝM
ROZMÍSTĚNÍM SVODŮ.**

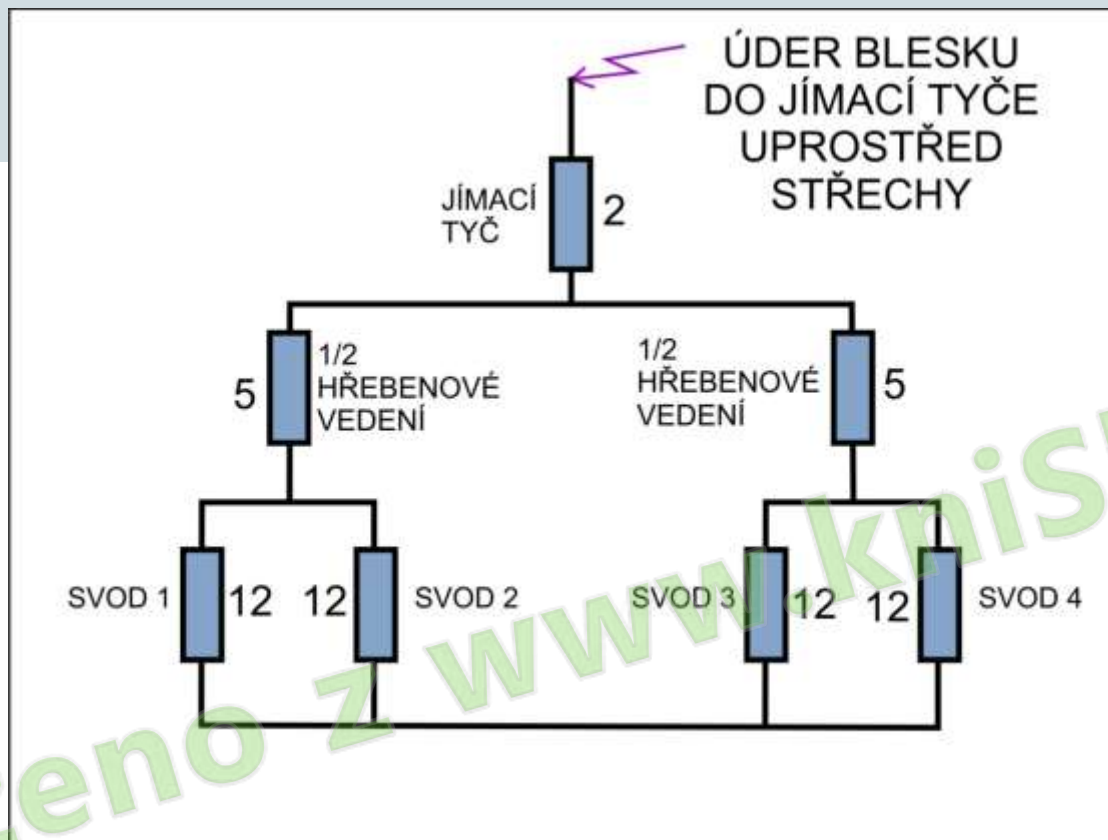
$$s = s_1 + s_2 + s_3$$

$$s_1 = k_i \times k_c / \text{km} \times l = 0,04 \times 0,25 / 0,5 \times 12 = 0,24 \text{ m}$$

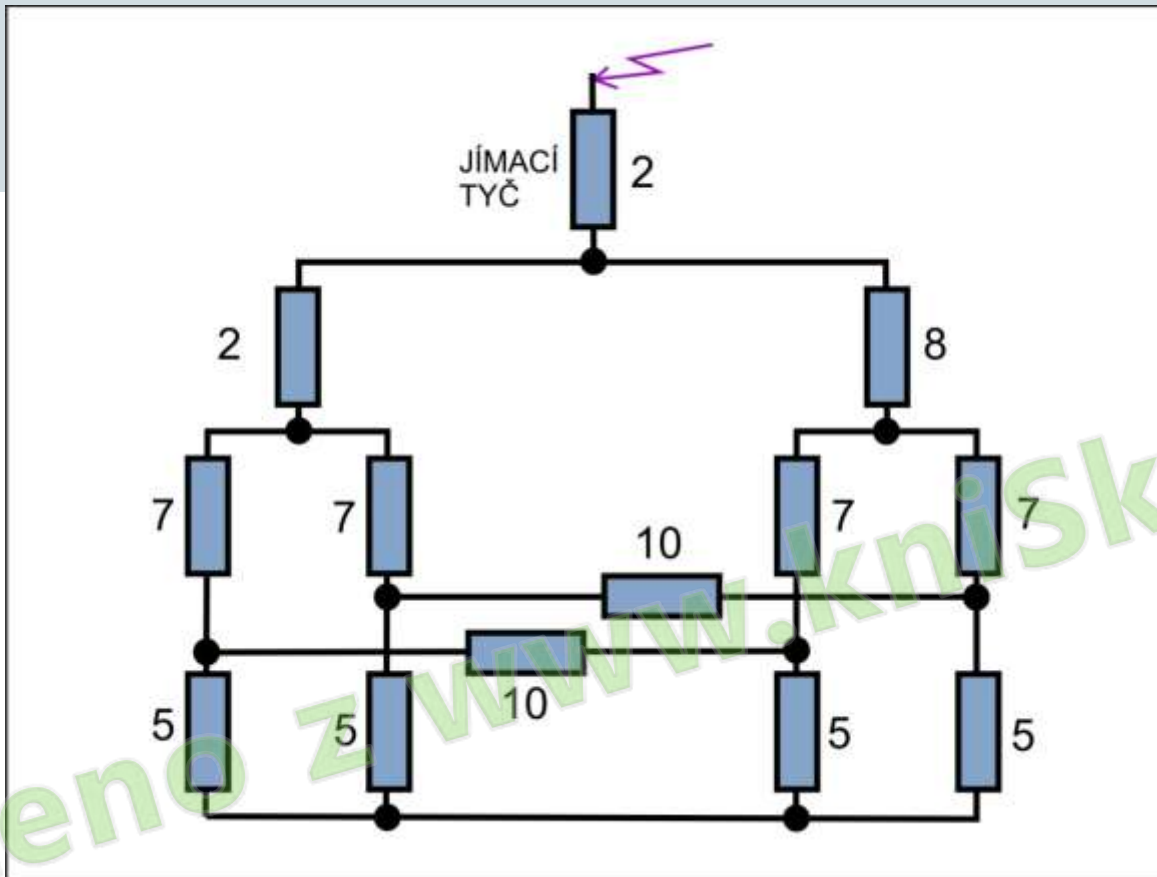
$$s_2 = k_i \times k_c / \text{km} \times l = 0,04 \times 0,5 / 0,5 \times 5 = 0,2 \text{ m}$$

$$s_3 = k_i \times k_c / \text{km} \times l = 0,04 \times 1 / 0,7 \times 2 = 0,11 \text{ m}$$

$$S = 0,55 \text{ m}$$

NÁHRADNÍ SCHÉMA PRO PŘEDCHOZÍ VÝPOČET

**NÁHRADNÍ SCHÉMA PRO PŘEDCHOZÍ SITUACI
 JAKÝKOLIV ROZUMNÝ VÝPOČET JE NEREÁLNÝ**

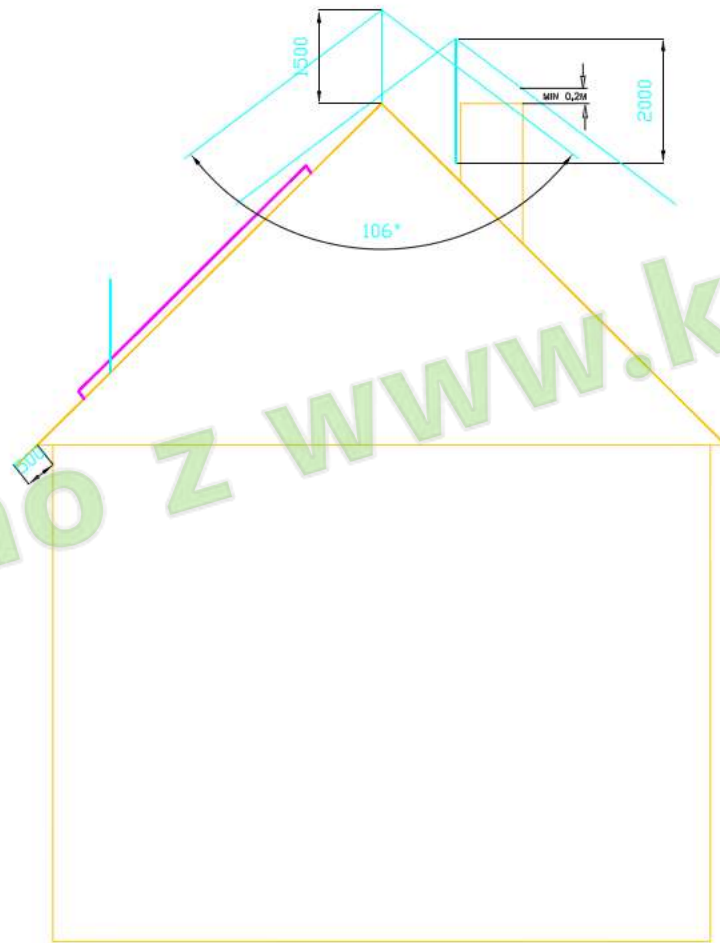
Stávající objekt se starým hromosvodem a novou FVE

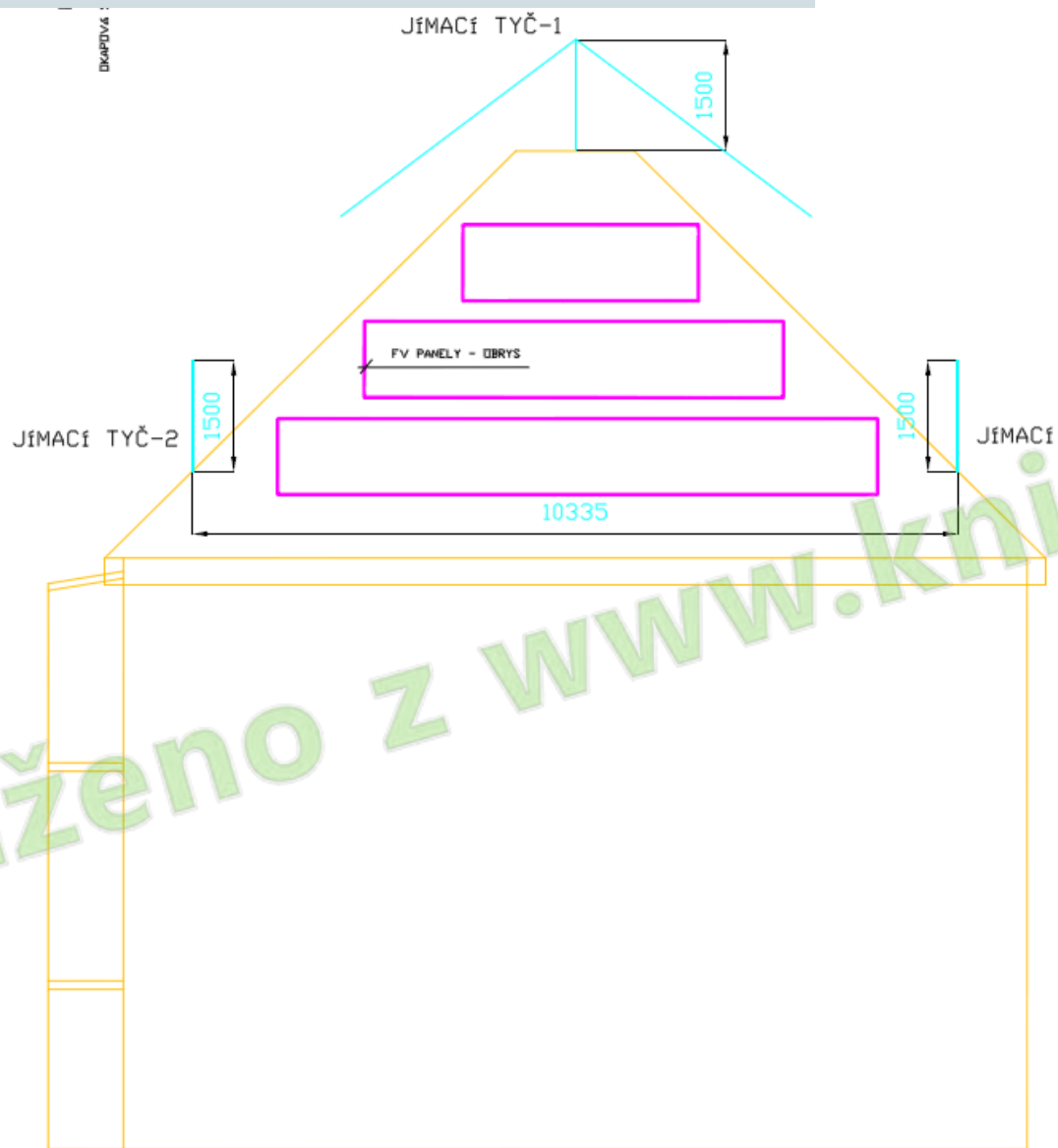

Staženo

www.kniska.eu

Staženo z www.kniSka.eu

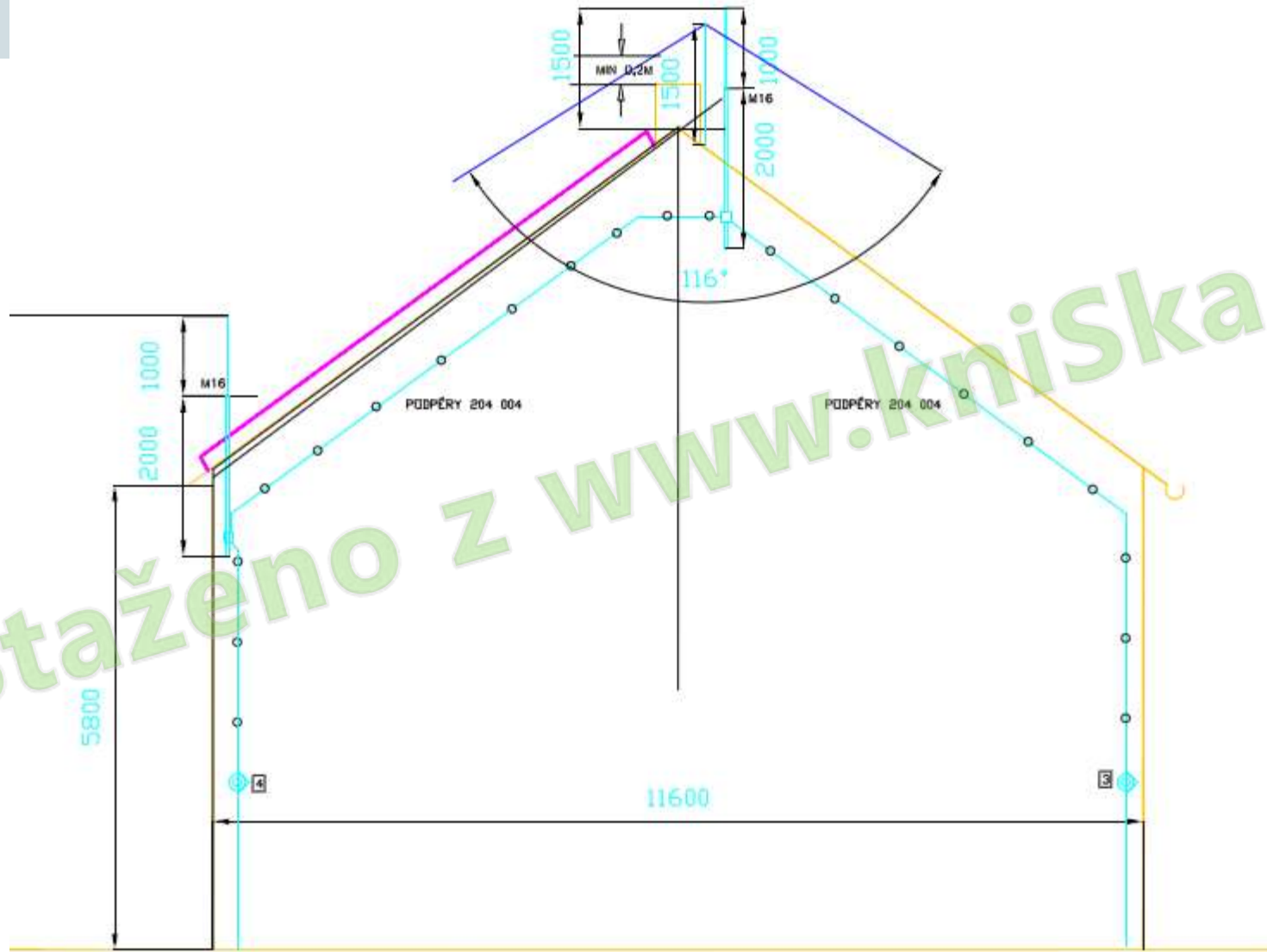

Staženo z www.kniška.eu

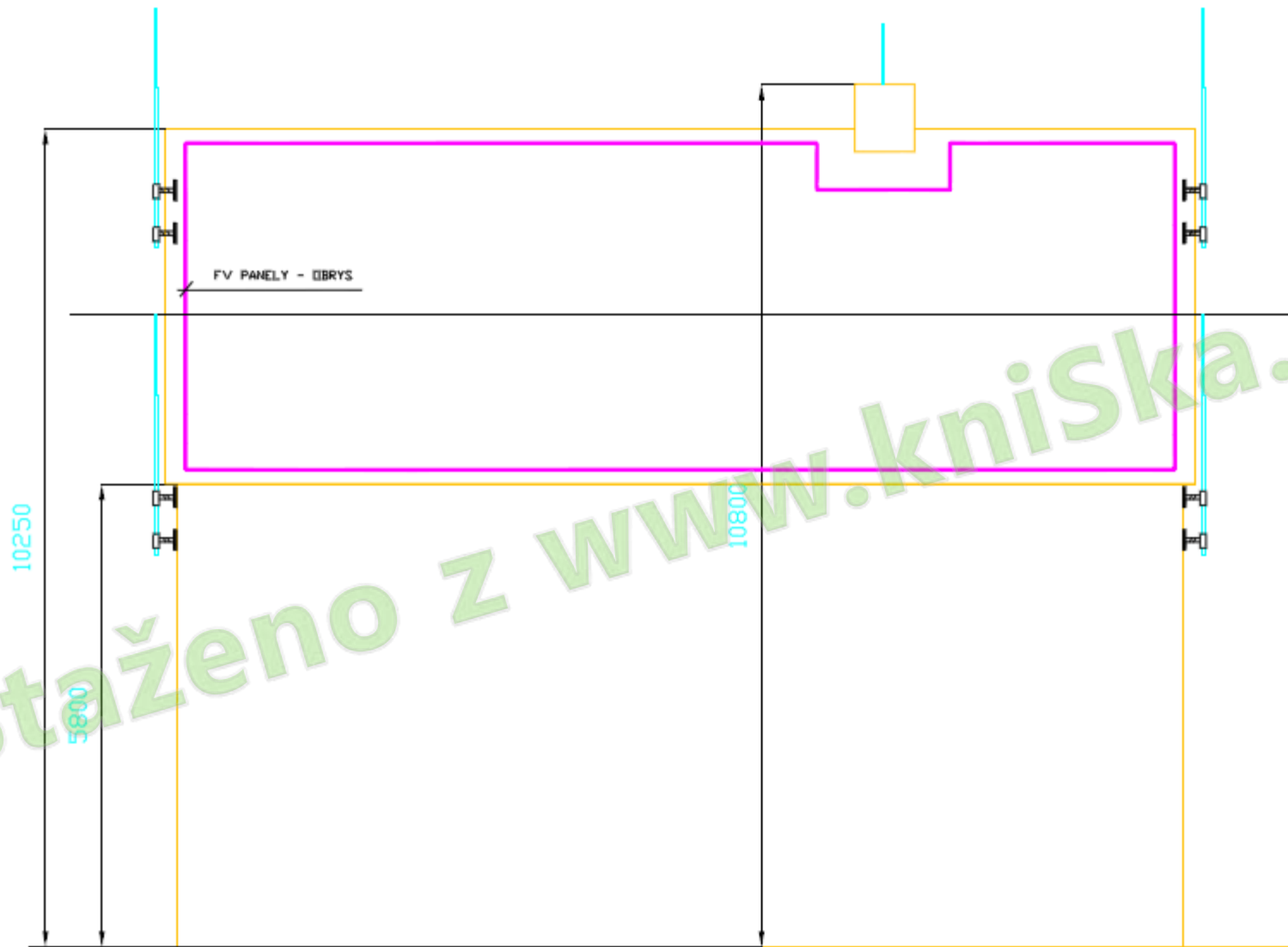

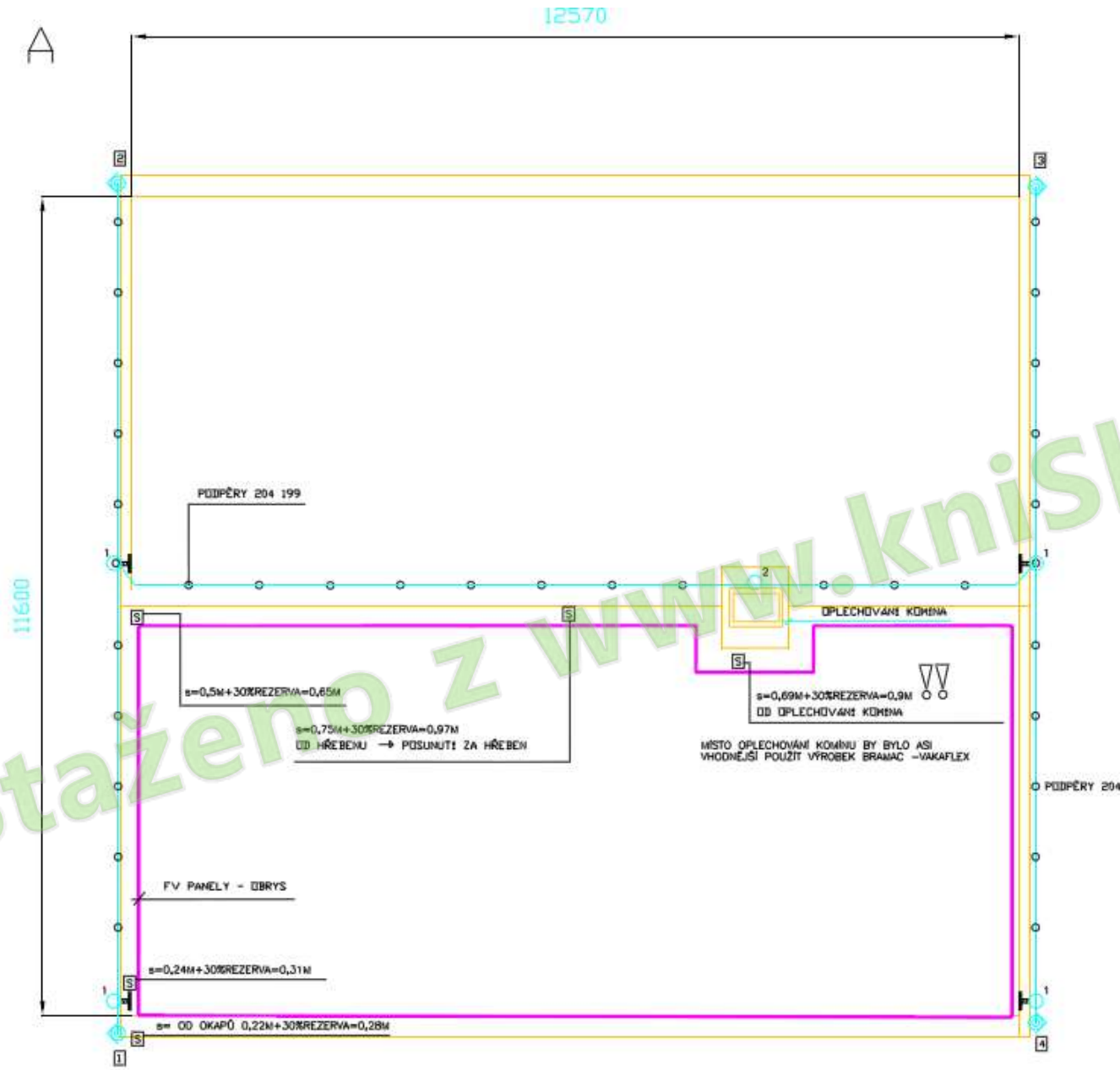
Staženo

www.kniska.eu

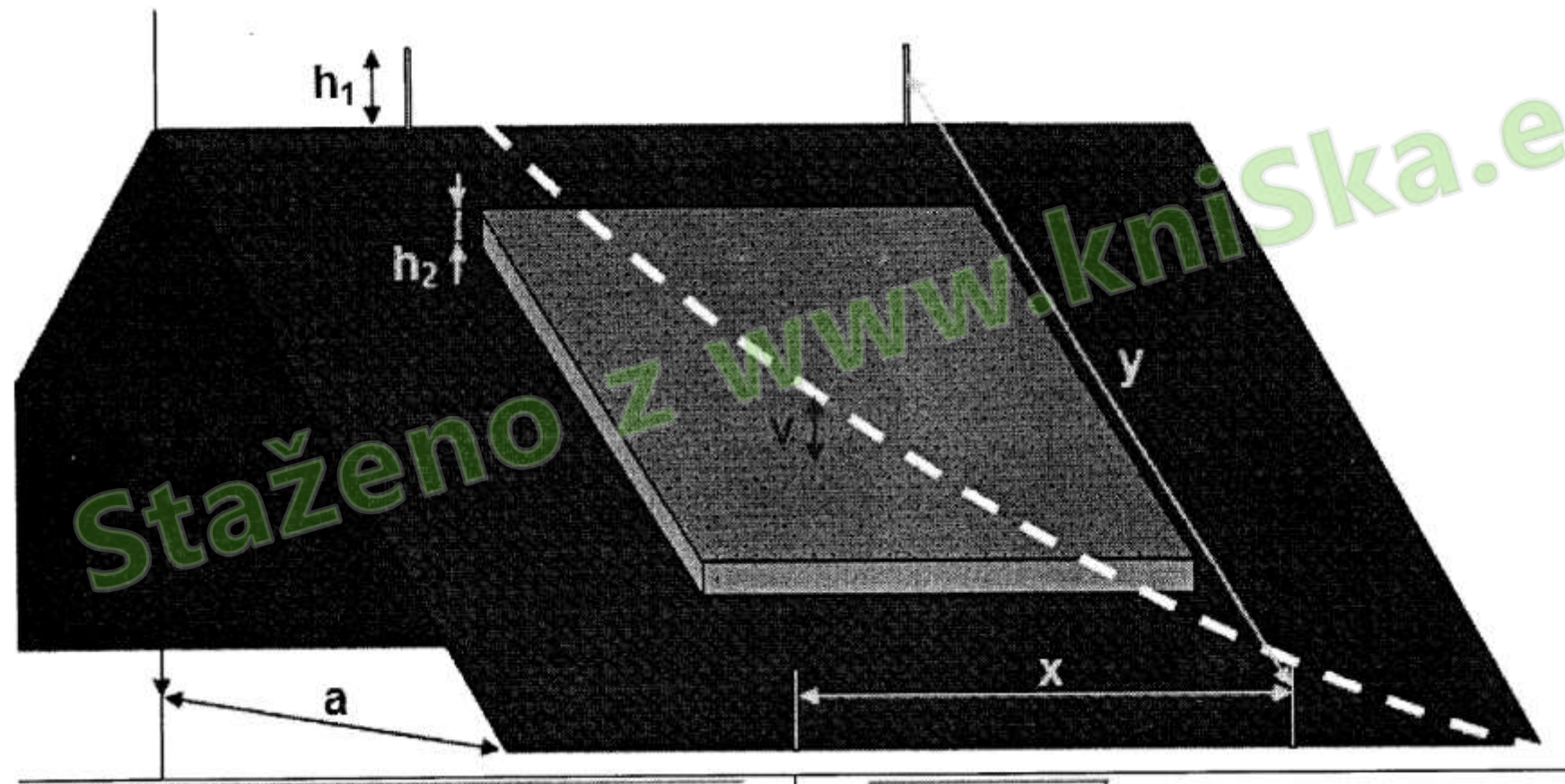

Staženo z www.kniška.eu

Staženo z www.kniSka.eu

Izolovaná jímací soustava pro dům s plechovou střechou

FVE na plechové střeše

Kombinovaný svodič typ 1
pro fotovoltaické obvody u střídače

Konstrukce jako náhodný jímač?

Fotovoltaické panely na střeše jako součást jímací soustavy.

Průpal plechu

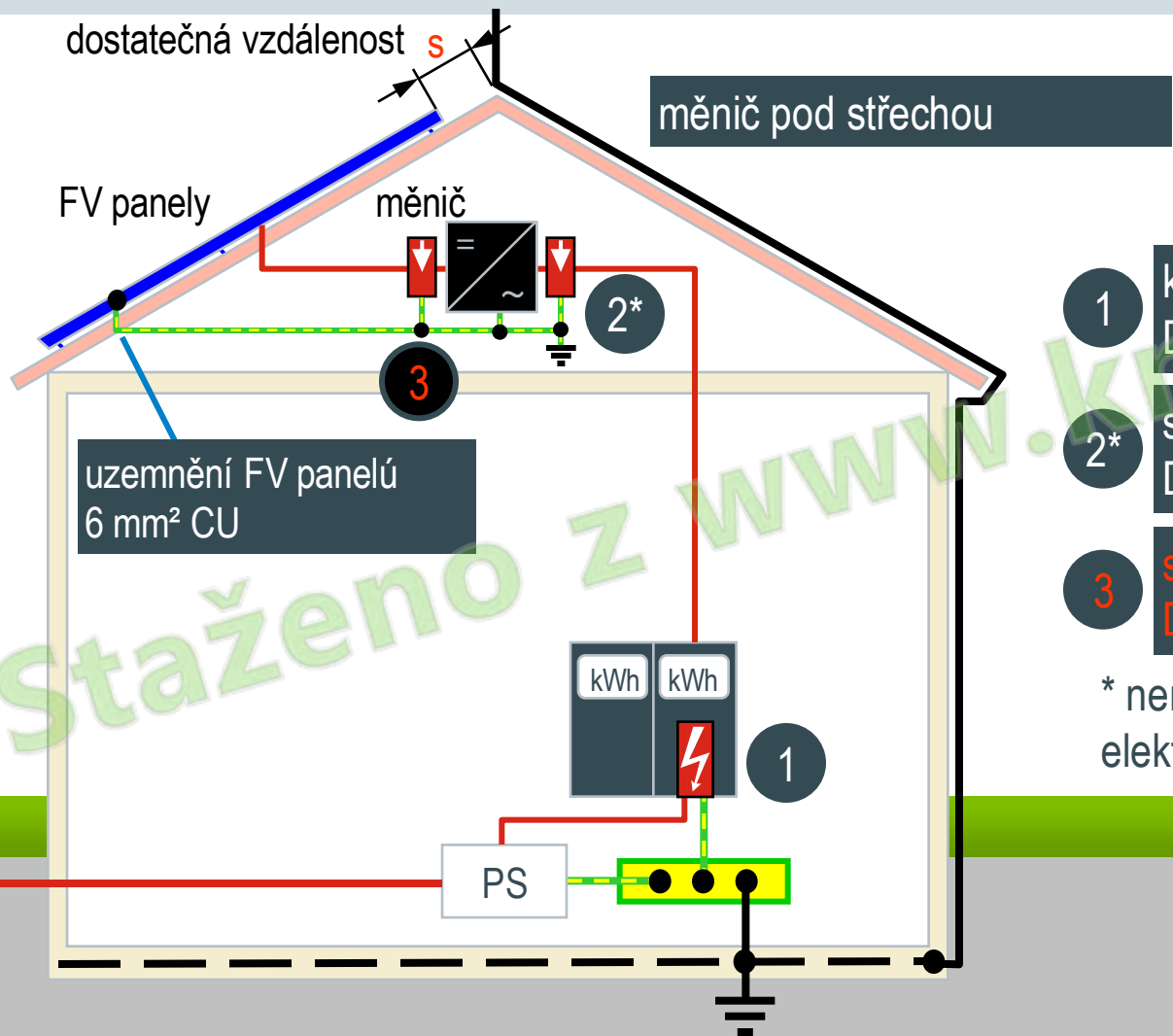
Škody na fotovoltaice

Škody způsobené bleskem na panelech

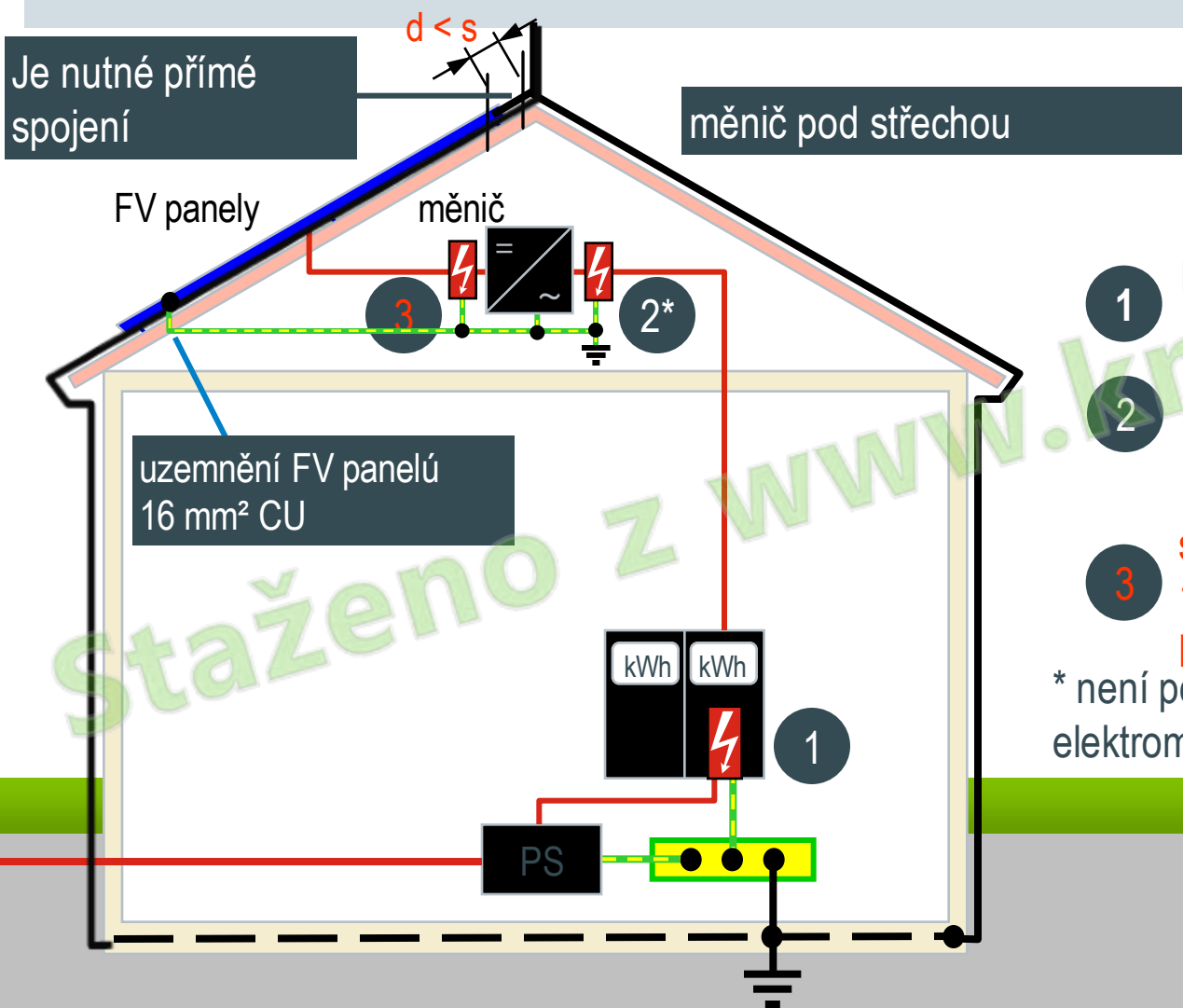
Malý FV zdroj na RD s hromosvodem a **dodržením** dostatečné vzdálenosti

- 1 kombinovaný svodič (Typ 1)
DEHNventil[®] M TNC 255
- 2* svodič přepětí (Typ 2)
DEHNguard[®] M TN 275
- 3 svodič přepětí (Typ 2)
DEHNguard[®] M YPV SCI (FM)

* není potřeba pokud je měnič u elektroměru

Malý FV zdroj na RD s hromosvodem při **nedodržení** dostatečné vzdálenosti

Je nutné přímé spojení

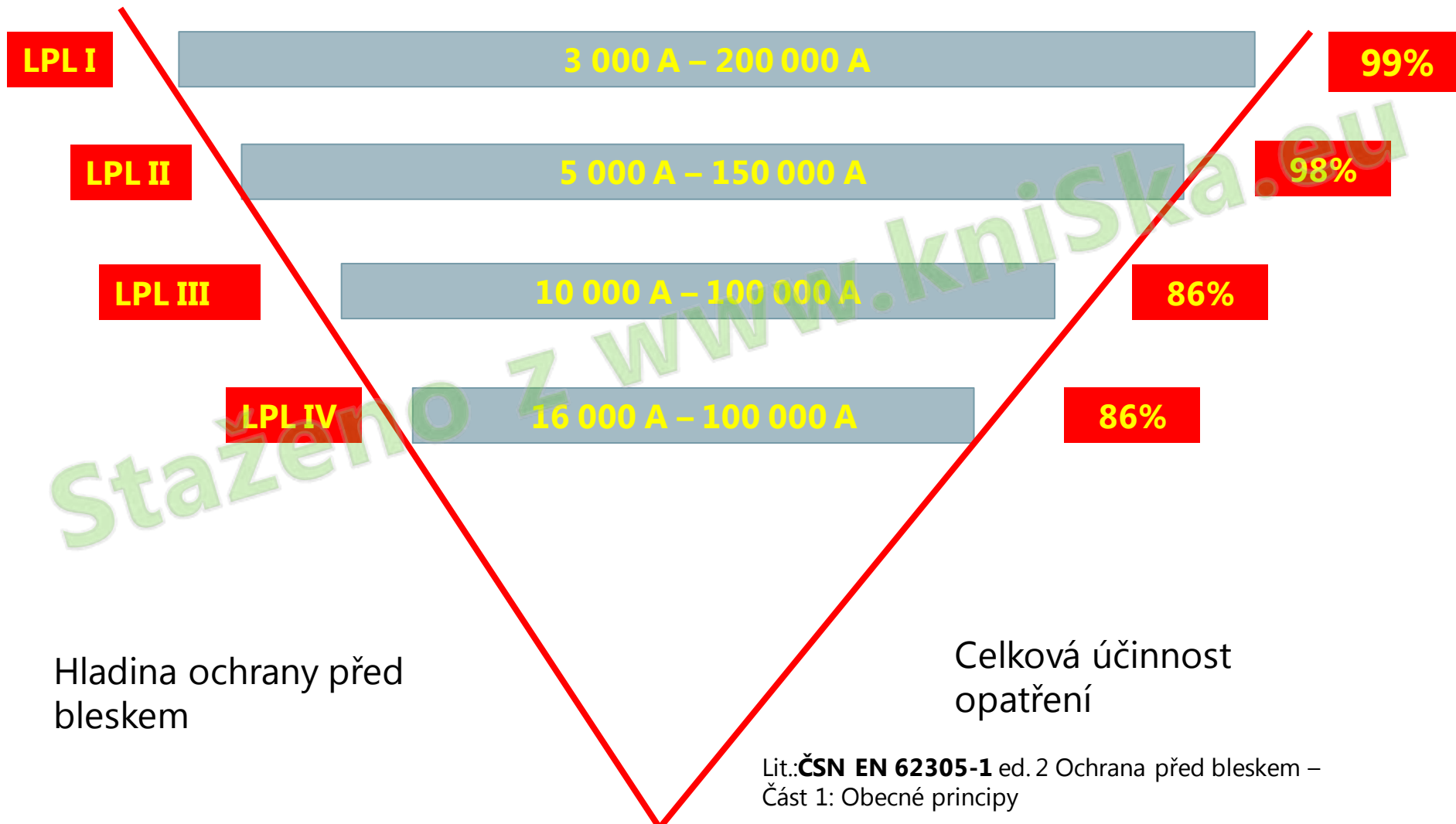
měníč pod střechou

uzemnění FV panelů
16 mm² CU

- 1 kombinovaný svodič (Typ 1)
DEHNventil[®] M TNC 255
- 2 kombinovaný svodič (Typ 1)
DEHNventil M TN 255
- 3 svodič bleskových proudů (Typ 1)
DEHNlimit PV 1000

* není potřeba pokud je měnič u elektroměru

Hladina ochrany před bleskem (*lightning protection level*)

Hladina ochrany před bleskem

Celková účinnost opatření

Lit.: **ČSN EN 62305-1** ed. 2 Ochrana před bleskem – Část 1: Obecné principy

UNI svorky

Svorky pro univerzální použití nejenom k připojení konstrukcí fotovoltaických panelů.

UNI-zemnicí svorka

Šroub do profilu s kladívkovou hlavou
M8x30 mm

Šroub do profilu s kladívkovou hlavou
M10x30 mm

UNI-Zemnicí svorka

Pro napojení montážního systému např. FV aplikace pro pospojení či připojení na zemnicí soustavu.

Díky mezidestičce z nerezové oceli mohou být pro napojení použity různé materiály vodiče (Cu, Al, Fe/žár. Zn a NIRO) spolu se stávajícími montážními systémy např. z hliníku bez vzniku koroze. Provedení s dvojitou příložkou pro rychlou a snadnou montáž.

Materiál	NIRO
Rozsah svorky Rd	8-10 mm
Připojení (jedno-/slaněný vodič)	4-50 mm ²

Šroub M8:	Obj.č.	540 250
Šroub M10:	Obj.č.	540 260

UNI-Zemní svorka

Čtyřhranná díra pro šroub M8

Čtyřhranná díra pro šroub M10

UNI-Zemní svorka

Díly pro kombinování s jinými způsoby upevnění

Materiál	NIRO
Rozsah uchycení kruh. Vodiče	8-10 mm
Připojení (jedno/slaněný)	4-50 mm ²

pro šroub M8:	Obj.č.	540 251
pro šroub M10:	Obj.č.	540 261

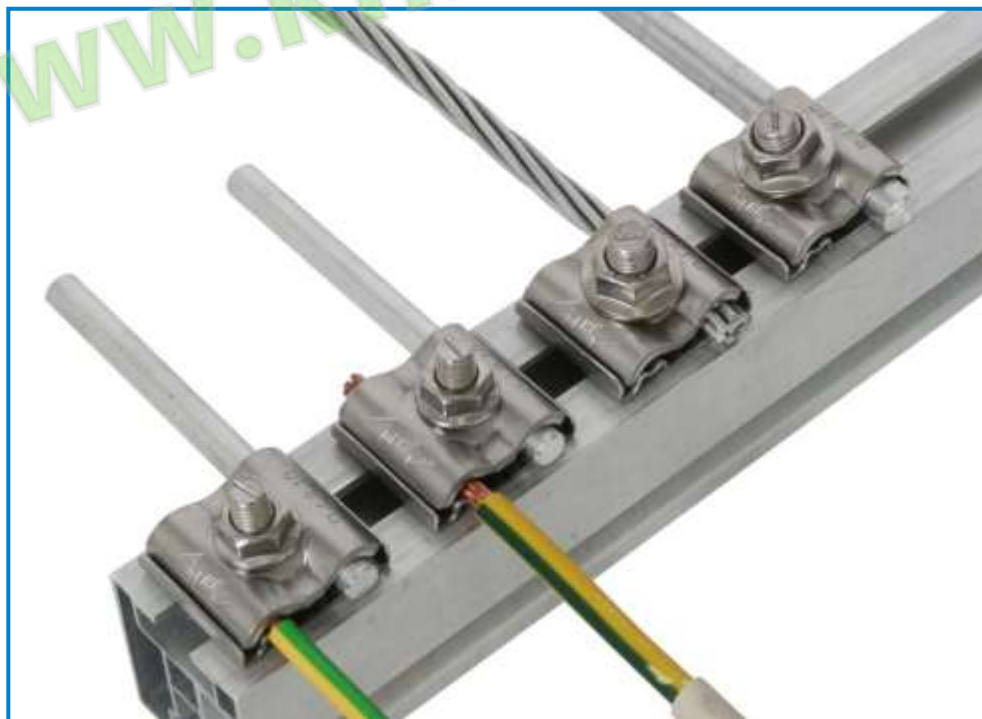
UNI-Zemní svorka montáž a použití

Montáž do profilu za pomoci šroubu s
kladívkovou hlavou M8

Příklad použitých připojení:

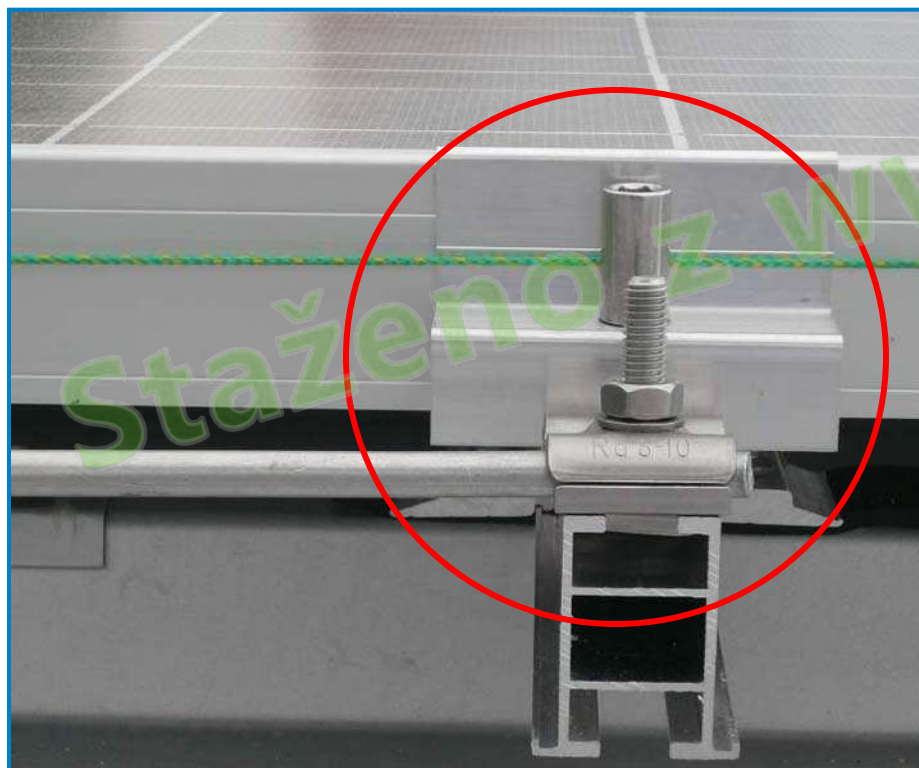
- 6 mm² Cu (jednožilový)
- 16mm² Cu (slaněný)
- 8 nebo 10 mm kruh. průřez
- 50 mm² lano

UNI-Zemní svorka montáž a použití

Montáž „horní“
se šroubem s kladívkovou hlavou M8 do profilu

Montáž „spodní“

Použití na FV aplikaci

Montáž na střeše

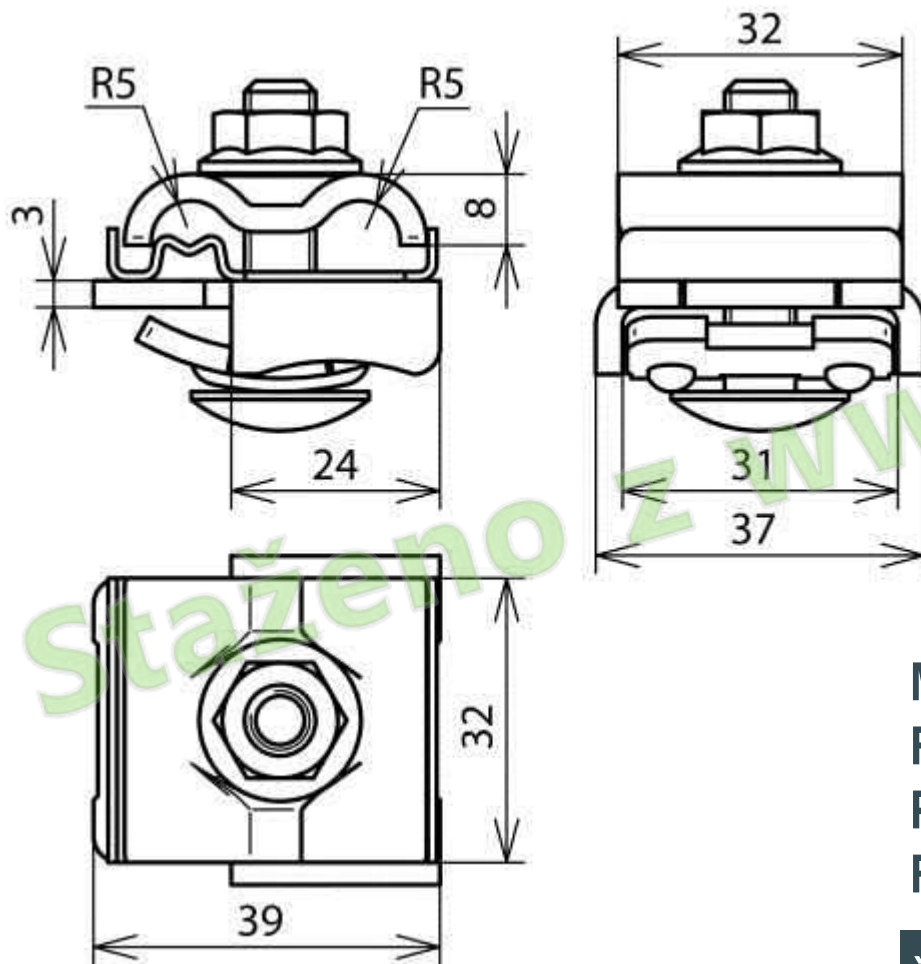

Použití na FV aplikaci Vyrovnání potenciálu

Staženo z www.kniSka.eu

UNI-Falcová svorka

Materiál	NIRO
Rozsah uchycení kruh. Vodiče	8-10 mm
Připojení (jedno/slaněný)	4-50 mm ²
Rozsah svorky	0,7-8 mm

šroub M8: Obj.č. 365 250

Použití na FV aplikaci Vyrovnání potenciálu

Otázky účastníků 2013

Staženo z www.kniška.eu

STN 34 1391

Oznámení k aktivním hromosvodů od ÚNMZ se společným stanoviskem ministerstev MMR, a MPO. Dále vyjádření TIČR a soudního znalce jsem četl, ale nikde jsem neviděl publikovanou část Slovenské normy STN 34 1391, která se dotýká aktivních hromosvodů. Je možné ji ocitovat, nebo alespoň říct jak je v ní definován ochranný prostor chráněný aktivním hromosvodem.

STN 34 1391

STN = Národní norma Slovenské republiky její vznik, používání a distribuce je plně v kompetenci Slovenské republiky a jejích zákonů.

Velvyslanectví Slovenské republiky
Pelléova 87/12, 160 00 Praha 6

Elektrotechnická společnost České republiky

Stanovisko Elektrotechnické společnosti České Republiky k porovnání kvalitativní úrovně řady norem ČSN EN 62305 oproti Národní normě Francouzské republiky NF C 17-102:2011 a jí neidentickým národním odvozeninám.

Závěr odborné pracovní skupiny WG Lightning jmenované Radou ESČR:

Národní norma Francouzské republiky NF C 17-102:2011, je nižší technický a bezpečnostní standard než řada norem ČSN EN 62305.

Toto stanovisko je totožné i pro podobné, avšak ne identické národní normy států Slovenské republiky, Republiky Makedonie, Rumunska, Portugalské republiky, Španělského království a Argentinské republiky.

Otázky 2013 STN 34 1391

- Norma NF C 17-102:2011 je národní dokument Francouzské republiky, který neměla možnost oponovat odborná veřejnost České republiky, na rozdíl od ČSN EN 62305.
- Předpoklady o chování a rychlosti výboje blesku nejsou založeny na relevantních studiích, které obstály odbornou oponenturu. Naopak existují studie uvádějící hodnoty řádově jiné, které mají zcela stejnou relevanci.
- Norma NF C 17-102:2011 vznikla jako výsledek práce jedné skupiny tvůrců bez široké mezinárodní kooperace a připomínkování, jak tomu bylo v případě IEC/EN 62305.
 - Standard je zaměřen pouze na vnější ochranu před bleskem, tedy pouze na malou část nutných opatření.
 - Norma NF C 17-102:2011 nemá návaznost na ostatní předpisy a normy a tak vytváří řešení, které je schopno existovat pouze samo o sobě, bez možnosti správně provést další z opatření EMC.
- Dodržení normy NF C 17-102:2011 vede ve velkém počtu vzorových případů k vytvoření řešení, které není možné za současného stavu techniky realizovat a pokud ano, je násobně dražší, než dodržení podmínek v ČSN EN 62305.

Lze při návrhu jímací soustavy metodou valící se koule, použít jako náhodný jímač plechový okap nebo plechování např. atiky, a to v případě, kdy tyto plechové části budou prvním bodem po navalení koule na budovu? V případě okapů budou muset být okapy spojeny nýtováním a pájením ne nýtováním a lepením? U okapů nevznikne velká škoda propálením, ale jejich min. tloušťka musí být 0,5 mm (tab. minimální tloušťka oplechování.....) . Min. průřez pozinkované oceli je 50 mm² min. tloušťka 2 mm. (tab. materiál, tvary a min. průřezy ploch jímací soustavy.....). Čím se řídit?

Parapety jako náhodné jímače:

Cokoliv kovového můžeme využít jako náhodného jímače, pokud je tloušťka v souladu s tabulkou 3

Tabulka 3 – Minimální tloušťka kovových oplechování nebo kovových potrubí jímacích soustav

Třída LPS	Materiál	Tloušťka ^a t mm	Tloušťka ^b t' mm
I až IV	Olovo	–	2,0
	Ocel (pozinkovaná)	4	0,5
	Titan	4	0,5
	Měď	5	0,5
	Hliník	7	0,65
	Zinek	–	0,7
^a t zabrání propálení. ^b t' jen pro kovové oplechování, není-li nutno zabránit propálení, přezhavení nebo zapálení.			

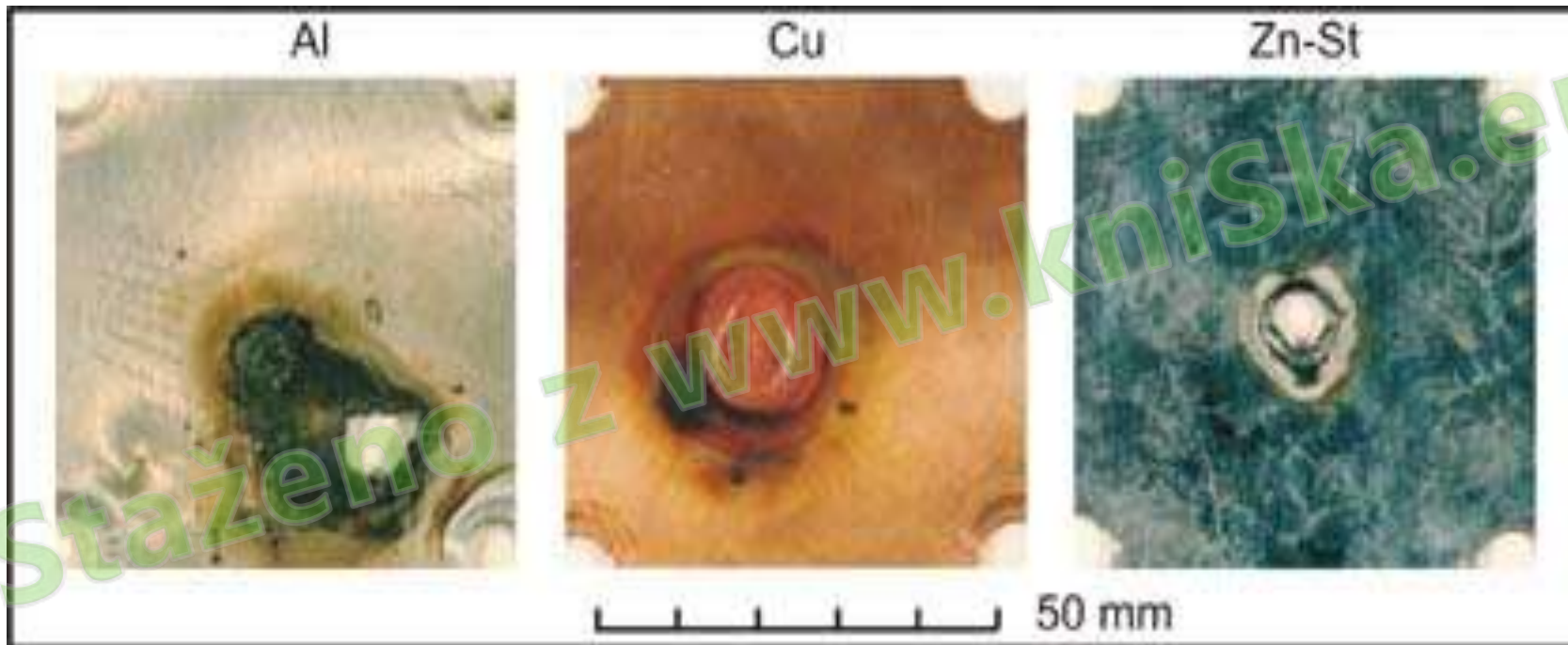

Parapety jako náhodné jímače:

Pokud nevadí průpal, tedy pokud je třeba plech položen na cihlách či betonu, lze i slabý plech 0,5 mm z oceli být použit jako náhodný jímač. Tato tloušťka je dostatečná pro vedení bleskového proudu, ale v místě zásahu vznikne průpal.

Pokud je náhodný jímač na hořlavém povrchu nebo by propálení mohlo způsobit jiné nebezpečí než požár, je nutné tomuto zapálení zabránit dodatečnými jímači, které mohou být s plechem vodivě spojeny, avšak svorkou, která snese očekávaný bleskový proud, tedy třídy H, dle ČSN EN 50164-1.

Parapety jako náhodné jímače:

Účinek rázového proudu (50 kA) Ihned následoval
Dlouhodobý proud (200 A / 500 ms) Tloušťka plechu 0,8 mm

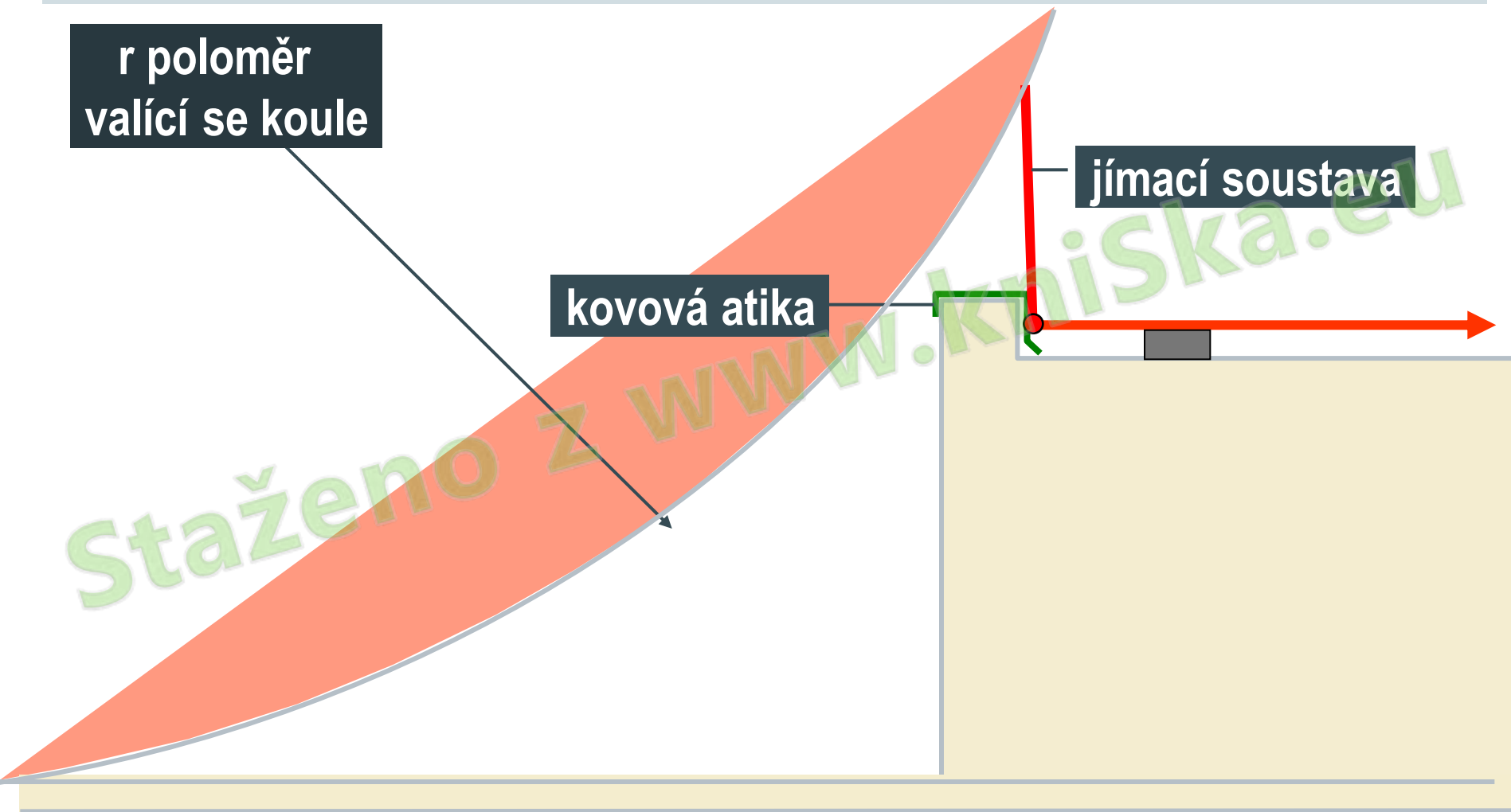
Ochrana kovové atiky, když nemá dostatečnou tloušťku materiálu (boční pohled)

r poloměr
valící se koule

kovová atika

jímací soustava

Připojení jímače k plechové atice

Falcová svorka se zvětšenou kontaktní plochou 10 cm²
Obj.č. 365 229

Ochrana před přímým úderem

Atika s jímací špičkou 8mm max. 50 mm

Propojovací můstek
Obj.č. 377 006

Jak vytvořit vodivé spoje na atice, pokud je přístupná pouze z jedné strany

Nýty

Šrouby do plechu

5 trhacích nýtů
Ø 3,5 mm

4 trhací nýty
Ø 5 mm

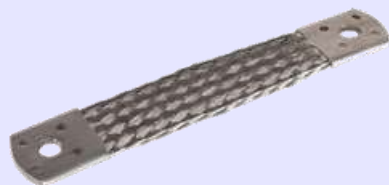
2 trhací nýty
Ø 6 mm

2 šrouby do plechu
Ø 6,3 mm NIRO (V2A)
tloušťka plechu ≥ 2 mm

Propojovací pásek

Obj.č. 377 015

Propojovací můstek

Obj.č. 377 006

Připojovací svorka

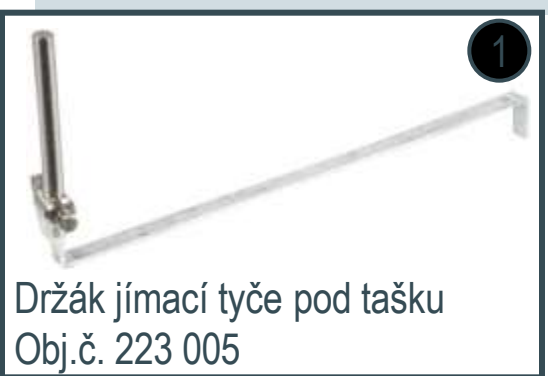

Obj.č. 377 100

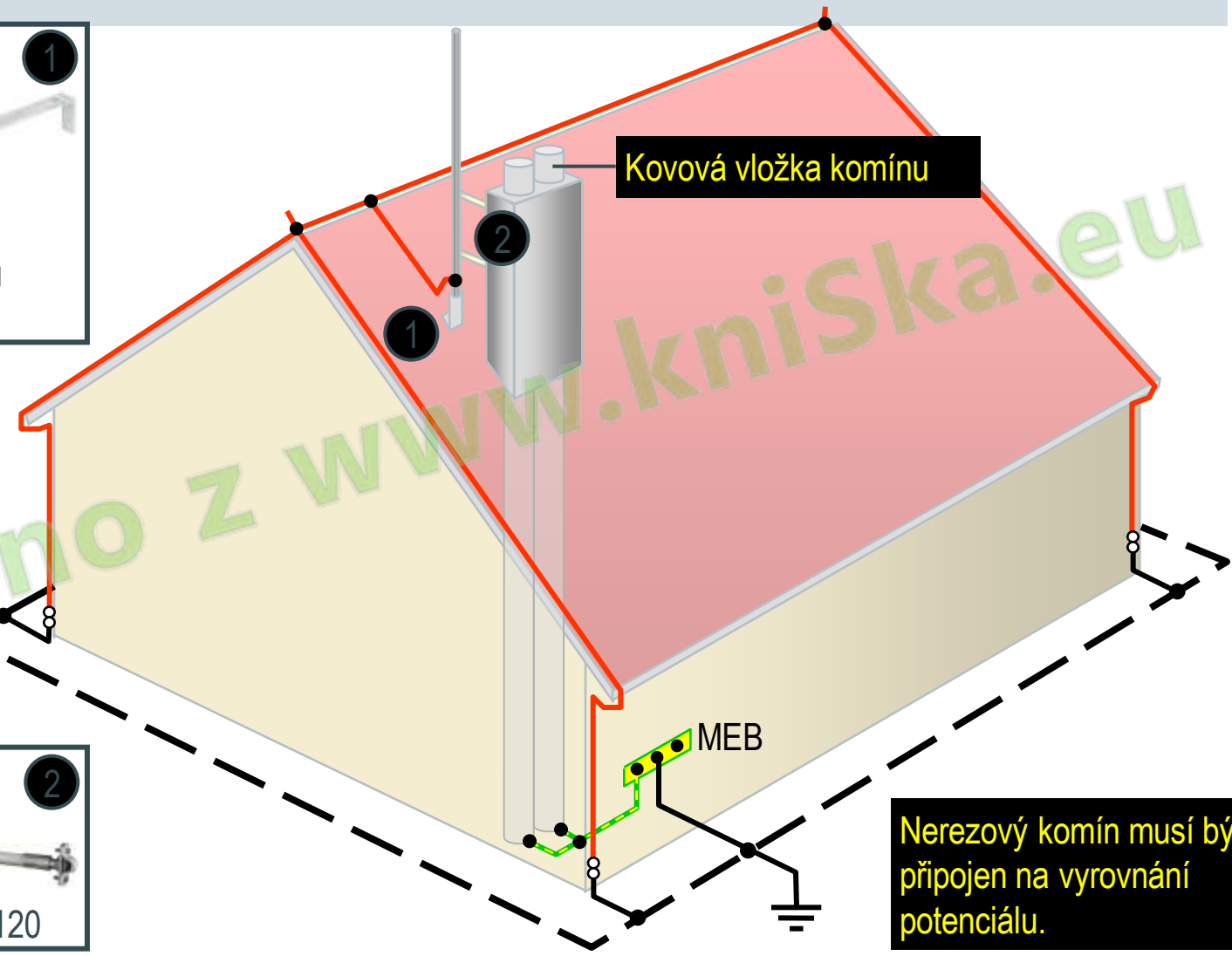
Staženo

www.knihaSka.eu

Upevnění jímače na komínu za pomoci komponent DEHNiso Combi

* Délka distance je závislá na dostatečné vzdálenosti, Materialfaktor $k_m = 0,7$

Kovová vložka komínu

Nerezový komín musí být připojen na vyrovnání potenciálu.

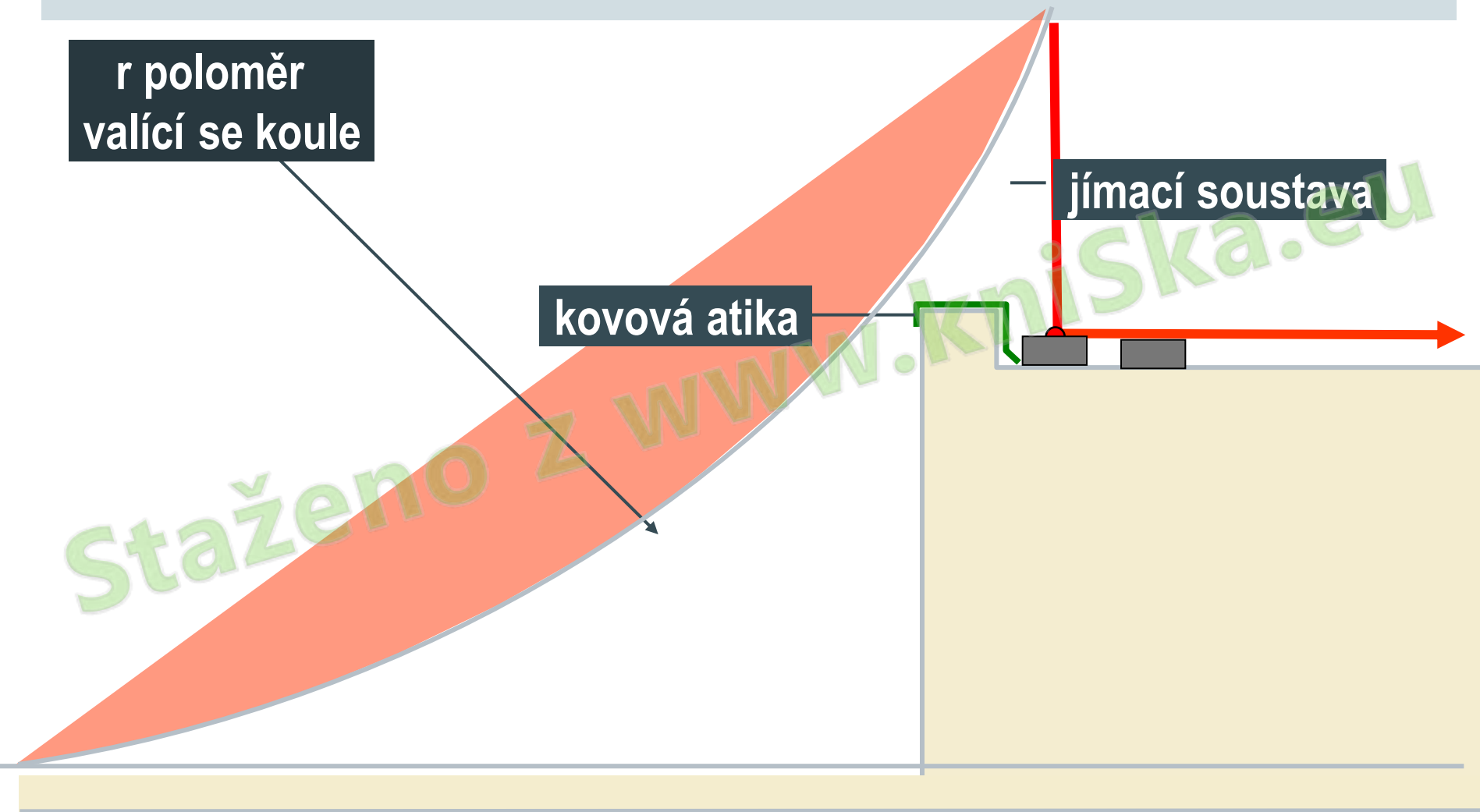
Ochrana kovové atiky, když nemá dostatečnou tloušťku materiálu (boční pohled)

r poloměr
valící se koule

kovová atika

jímací soustava

Dodatečné jímače pro atiku

Quelle: Blitzschutzbau Wettingfeld, Krefeld

Zásobník plynu

Mají mít uzemněné ocelové zásobníky plynu, umístěné venku, zřízený oddálený hromosvod, nebo je to dáno silou stěny nádrže, případně potrubí do 4 mm a nad 4mm. Jak to bude, když k zásobníku bude zřízený přívod elektřiny vedený z budovy, do které je ze zásobníku veden plyn? Kam se umístí v tomto případě svodiče přepětí. Jen na vstupu do budovy?

Zásobník plynu využitý jako náhodný jímač

Využití jako náhodného jímače:

Tělo musí být z více jak 4 mm ocelového plechu.

Po zásahu bleskem a odtavení materiálu musí být zachována odolnost tlaku. V místě zásahu se musí počítat s korozí

Musí být prokázáno, že vytvoření žhavého míst v bodu zásahu nemůže zapálit hořlavé či výbušné médium v nádrži.

Všechny spoje v cestě bleskového proudu musí být schopny vést bleskový proud.

Zásobník plynu využitý jako součást jímací soustavy

Na těle zásobníku musí být instalovány pomocné jímače.

Celá aplikace se musí nacházet v jejich ochranném prostoru.

Jímače musí být v připojeny tak, aby mohly vést bleskový proud.

Zásobník plynu – Důležitá ale ...

Zásah blesku se nesmí odehrát v místě, kde je výbušná atmosféra.

Spoje v cestě bleskového proudu, kde je prostředí s nebezpečím výbuchu musí být provedeny jako bezpečné.

Na vstupu vodičů do kovového zařízení musí být vyrovnán potenciál za pomoci svodičů bleskových proudů. SPD typ 1.

=

Ve většině případů je výhodnější a i méně nákladnější vybudovat izolovaný hromosvod.

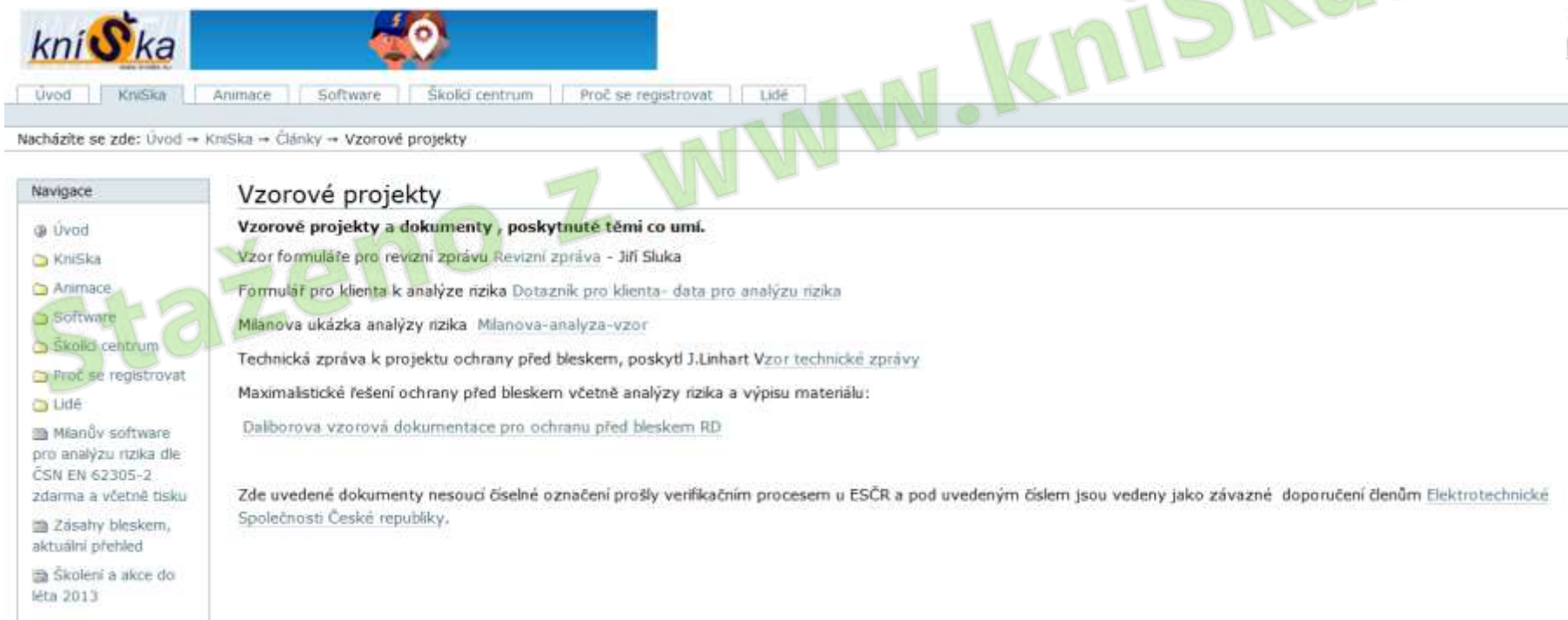
Příklad analýzy rizika

Lze někde získat příklad výpočtu rizika na objekt? Myšleno kompletní celý výpočet na konkrétní objekt, né pouze náznak.

Příklady jsou na stažení na www.kniSka.eu. Školení pro analýzu rizika dělá Milan Kaucký.

Příklad analýzy rizika

http://www.kniska.eu/kniska/clanky-1/vzorove_projekty/?searchterm=vzor

The screenshot shows the website interface for 'kniska.eu'. At the top, there is a navigation bar with links: Úvod, Kniska, Animace, Software, Školicí centrum, Proč se registrovat, and Lidé. Below this is a breadcrumb trail: 'Nacházíte se zde: Úvod → Kniska → Články → Vzorové projekty'. The main content area is titled 'Vzorové projekty' and features a sub-heading 'Vzorové projekty a dokumenty , poskytnuté těmi co umí.' followed by a list of articles:

- Vzor formuláře pro revizní zprávu Revizní zpráva - Jiří Sluka
- Formulář pro klienta k analýze rizika Dotazník pro klienta- data pro analýzu rizika
- Milanova ukázka analýzy rizika Milanova-analyza-vzor
- Technická zpráva k projektu ochrany před bleskem, poskytl J.Linhart Vzor technické zprávy
- Maximalistické řešení ochrany před bleskem včetně analýzy rizika a výpisu materiálu:
- Daliborova vzorová dokumentace pro ochranu před bleskem RD

A note at the bottom states: 'Zde uvedené dokumenty nesoucí číselné označení prošly verifikačním procesem u ESČR a pod uvedeným číslem jsou vedeny jako závazné doporučení členům Elektrotechnické Společnosti České republiky.'

On the left side, there is a 'Navigace' sidebar with a tree view of the site's structure, including links to 'Úvod', 'Kniska', 'Animace', 'Software', 'Školicí centrum', 'Proč se registrovat', 'Lidé', and several specific articles like 'Milanův software pro analýzu rizika dle ČSN EN 62305-2 zdarma a včetně tisku' and 'Zásahy bleskem, aktuální přehled'.

Rekonstrukce starého hromosvodu

Jak postupovat, když se při výměně střešní krytiny sundá starý hromosvod? Lze ho dát zpět, nebo se musí udělat nový - podle současných norem?

Pokud je zařízení demontováno, je třeba jeho opětovnou montáž provést podle aktuálně platných norem a zohlednit v projektové dokumentaci změnu materiálu střechy a všechny důležité a nové souvislosti.

FUTURE okénko - V nejbližších dnech se zde dočtete ...

- Před samotnou instalací systému pro regulaci výkonu VO je důležité znát reálnou spotřebu a pa rozvaděče, kde bude regulace pracovat. Tyto údaje jsou potřebné pro účely přesného vyhodnoce
 - O žhavé novince, digitálním měřicím transformátoru, jsme v rámci veletrhu Amper 2013 v Brně t
- Návojem ze společnosti Alstom Grid. Tato novinka měří proud jiným principem, a to pomocí ...

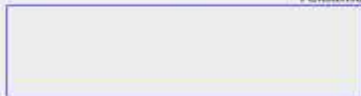
Co je oprava a co už rekonstrukce?

Oprava elektrických rozvodů obecně spočívá v tom, že při opravě se uvádí elektrický rozvod do vyhovujícího stavu vztahenému ke stavu původnímu, vzniklému při uvedení el. zařízení do provozu. Z tohoto rovněž plyne, že opravy se mohou dělat podle ČSN a ostatních technických předpisů platných v době vzniku a uvedení zařízení do provozu. Výjimkou je pouze ...

Miloslav Valena, ze dne: 21.10.2009

reklama

OPRAVA

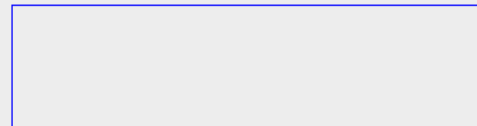
Oprava elektrických rozvodů obecně spočívá v tom, že při op elektrický rozvod do vyhovujícího stavu vztahenému ke stavu půvo při uvedení el. zařízení do provozu. Z tohoto rovněž plyne, že **opra dělat podle ČSN a ostatních technických předpisů platných uvedení zařízení do provozu.** Výjimkou je pouze provozování a elektrického zařízení, které bylo zakázáno závazným předpisem něh organizací. Základní definice je také uvedena již v dlouho platné Č: příloha, **POZOR,** toto neplatí pro zařízení s nebezpečím výbuchu, za

Rekonstrukce elektrických rozvodů je znovuvybudování elektrických rozvodů, při kterém se klade i důraz na zvýšení bezpečnosti a užitnosti těchto rozvodů. O tom, jak revizní technik provádí revizi a její následné zpracování. Jak vypadá revize po opravě elektrického zařízení? Znáte přesnou definici výrazů rekonstrukce a oprava elektrických rozvodů?

Miloslav Valena, ze dne: 20.08.2009

reklama

2. REKONSTRUKCE

Rekonstrukce elektrických rozvodů je znovuvybudování elektrických rozvodů, při kterém se klade i důraz na zvýšení bezpečnosti a užitnosti těchto rozvodů. V tomto případě **je nutno jednoznačně postupovat dle v současnosti platných ČSN.** Ve smyslu definice původní normy ČSN 33 1500 – příloha, je rekonstrukce definována takto:

„Zásahy do konstrukční a technologické části dosavadního elektrického zařízení, které mají za následek změnu technických parametrů, popřípadě změnu funkce a účelu elektrického zařízení“.